महाराष्ट्र राज्य शासनाच्या राजपत्रातील अधिसूचना क्रमांक UR T १४९४ (१४९) ९४/UNI-३ दिनांक ७ सप्टेंबर, १९९४ अन्वये दिनांक १७ सप्टेंबर, १९९४ पासून प्रस्थापित व कार्यालयीन आदेश क्रमांक F-९-९/९४ (CPP-I) दिनांक १९ मे, १९९८ अन्वये विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता प्राप्त स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेडशी संलग्न

स्थापना - १९७०

शिव छत्रपती शिक्षण संस्थेचे

राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर

(स्वायत्त)

कला, वाणिज्य व विज्ञान

NAAC Reaccredited - 'B++' Grade with 2.99 CGPA

ISO 9001 : 2015 (QMS) Certification

माहिती पुस्तिका

वरिष्ठ महाविद्यालय

२०१९-२०

शिव छत्रपती शिक्षण संस्था, लातूर

कार्यकारी मंडळ

अ.क्र.	नांव	पद
१	डॉ.गोपाळराव विठ्ठलराव पाटील	अध्यक्ष
२	डॉ. पंढरीनाथ रावसाहेब देशमुख	उपाध्यक्ष
३	प्राचार्य अनिरुद्ध साहेबराव जाधव	सचिव
४	ॲड. किशनराव भाऊराव सोनवणे	सहसचिव
५	श्री. गोपाळ गोविंदराव शिंदे	सहसचिव
६	ॲड. शहाजी तुळशीराम मनाळे	सदस्य
७	प्रा.मधुकर सिताराम देशमुख	सदस्य
८	डॉ. शिवाजीराव हरिश्चंद्र सुर्यवंशी	सदस्य
९	श्री. निवृत्ती रावणराव देशमुख	सदस्य
१०	डॉ. रावसाहेब लिंबराज कावळे	सदस्य
११	श्री. भैरवनाथ भगवानराव ठोंबरे	सदस्य
१२	डॉ. शेखर नारायणराव गरड	सदस्य
१३	श्री. आनंद नागोराव माने	सदस्य
१४	डॉ. सुहास विष्णुपंत गोरे	सदस्य
१५	श्री. महादेव शहाजीराव मुळे	सदस्य
१६	ॲड. सुनिल किशनराव सोनवणे	निमंत्रीत सदस्य
१७	डॉ. सतिश पंढरीनाथ देशमुख	निमंत्रीत सदस्य
१८	श्री. बब्रुवान किशनराव गोमसाळे	निमंत्रीत सदस्य
१९	आ. दिलीपराव दगडोजीराव देशमुख	सन्माननीय सदस्य

प्रवेश प्रक्रिया

खालील संकेतस्थळावर ऑनलाईन पध्दतीने करावी.

www.shahucollegelatur.org.in

डॉ.रावसाहेब कावळे अनाथ विद्यार्थी दत्तक योजना हे महाविद्यालयाचे वैशिष्ट्ये आहे.

'ग्रंथालय महाविद्यालयाचा आत्मा आहे' या तत्त्वाला अनुसरून ग्रंथसंपदेने सुसज्य व OPAC सोयींनीयुक्त असे संगणकीकृत ग्रंथालय असुन अत्याधुनिक संगणकीय प्रणालीने Online माहिती सेवा घेण्यासाठी N-List व DELNET या Consortia द्वारे असंख्य E-Books व E- Journals ची सुविधा आहे. एकूण ११६५ ग्रंथांची डिजीटल ऑडिओ लायब्ररी ची स्थापना करण्यात आलेली असुन आधुनिक SOUL व Green Stone सॉफ्टवेअर उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहेत.

आमचे महाविद्यालय केवळ विद्यापीठ पातळीवरच नव्हे तर संपुर्ण मराठवाड्यात शैक्षणिक स्वायत्तता स्वीकारणारे पहिले व एकमेव महाविद्यालय असुन त्यामुळे एका नव्या पर्वाला सुरूवात करण्याची सुवर्ण संधी प्राप्त झालेली आहे. शैक्षणिक स्वायत्ततेमुळे सर्व विद्याशाखांचा अभ्यासक्रम स्वतःच्या अभ्यासमंडळातील तज्ज्ञ व्यक्तीकडून तयार करणे, शैक्षणिक दिनदर्शिका राबवणे, प्रवेशाचे निकष ठरवणे, परीक्षेचे नियोजन करणे, परीक्षा वेळेवर घेवून श्रेयांक पद्धती (Credit Based System) ने विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करणे व वेळेवर निकाल लावणे ही कामे महाविद्यालय पातळीवर अत्यंत काटेकोरपणे केली जातात. यामुळे काळाशी सुसंगत, रोजगाराभिमुक अभ्यासक्रम तयार करण्यावर भर देण्यात आलेला आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये कार्य संस्कृती रुजावी, क्रियाशीलता वाढावी आणि रोजगाराच्या अधिकाधिक संधी प्राप्त व्हाव्यात या बाबींना प्राधान्य देण्यात आले आहे. विविध प्रकल्प, सेमिनार्स व ॲड-ऑन कोर्सेसही सुरू करण्यात आलेले आहेत. स्वायत्ततेमुळे परीक्षा मूल्यांकनाच्या सर्व पद्धतीत अमुलाग्र बदल झालेले आहेत. मागील दोन वर्षापासून सर्व विद्याशाखेतील पदवी व पदव्यूत्तर अभ्यासक्रमांना CBCS प्रणालीसह सेमिस्टर पद्धती लागू करण्यात आली आहे. या प्रणाली अंतर्गत Core Courses सोबत AECC, SEC, GE व DSEC कोर्सेसचा समावेश केलेला आहे.

विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख शिक्षण देण्याबरोबरच रोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी स्वतंत्र 'प्लेसमेंट सेल' ची निर्मिती करण्यात आलेली असून प्लेसमेंट सेल द्वारे नामांकित अशा राष्ट्रीय व बहुराष्ट्रीय कंपन्यामार्फत कॅम्पस इंटरव्ह्युव घेतले जात आहेत. शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये २९० विद्यार्थ्यांचे विविध कंपन्यात प्लेसमेंट झालेले आहे.

महाविद्यालयाचे असंख्य माजी विद्यार्थी यशस्वी नागरिक म्हणून समाजामध्ये वावरत आहेत. त्यामध्ये शासकीय सेवेतील अधिकारी, यशस्वी उद्योजक, डॉक्टर्स, इंजिनिअर्स, वकील, न्यायाधीश, राजकीय नेते व बहुराष्ट्रीय कंपन्यामध्ये अधिकारी व सामाजिक कार्यकर्ते यांचा समावेश आहे.आता नव्याने सुरू केलेल्या बी.ए. सीईपी बॅचमुळे शासकीय अधिकारी वर्गाची यात मोठी भर पडणार आहे.

आमच्या महाविद्यालयाचा क्रीडा, सांस्कृतिक, वाद-विवाद, वक्तृत्त्व स्पर्धा व अन्य क्षेत्रातील विद्यापीठ पातळीवरील दबदबा कायम राहीला आहे. सामाजिक क्षेत्रात राष्ट्रीय सेवा योजना, विवेक वाहिनी व अंधश्रध्दा निर्मूलनाच्या माध्यमातून सामाजिक कार्यात आम्ही आघाडीवर आहोत. सर्व वर्गाच्या अभ्यासक्रमांत मूल्यशिक्षणावर भर देण्याबरोबरच मूल्यशिक्षण आणि भारतीय राज्यघटनेच्या अभ्यासाने विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक मूल्यावरोबरच मुलभूत कर्तव्य व अधिकाराची जाणीव निर्माण होते. स्वायत्ततेचे हे आम्ही मोठे यश समजतो म्हणूनच विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक यशाचा आलेख चढताच राहिला आहे.

सर्व उपक्रम राबविण्यात एक शैक्षणिक सहजता असते. महाविद्यालयात नेहमीच चैतन्यांने भरलेले वातावरण असते. विविध विषयांच्या विद्यार्थी पुरस्कृत अभ्यास मंडळाद्वारे विद्यार्थी केंद्रित शैक्षणिक व सांस्कृतिक उपक्रमातील सातत्यांमुळे शैक्षणिक वर्ष गजबजलेले असते. मागील सहा वर्षातील स्वायत्त महाविद्यालयाचा उज्ज्वल निकाल व रोजगाराभिमुख शिक्षण व्यवस्थेने त्याचा कळसाध्याय लिहिला गेला.

विद्यार्थी मित्रांनो, शैक्षणिक वातावरण निकोप ठेवण्यासाठी शिस्तीला या महाविद्यालयात सर्वोत्तम स्थान देण्यात आले आहे. महाविद्यालयात गणवेश आणि ओळखपत्र आवश्यकच आहे. इतर भौतिक साधनांचा (मोबाईल वगैरे) त्याग करता आला तर अखंड ज्ञानसाधना घडेल. वर्तमान काळात ज्ञान संपादनाची साधने वाढली; पण अभ्यास मात्र कमी होत चालला आहे. याकडे जाणीवपूर्क लक्ष द्यावे. यशाचा 'पासवर्ड' सांगणारे खूप भेटतील; पण कठोर मेहनत आणि सातत्य याला 'शॉर्टकट' नाही हे कायम लक्षात ठेवावे. अभ्यास हा आत्मविकासासाठी करावयाचा असतो. वाचन, लेखन आणि चिंतन ही तुमची अभिरूची झाली पाहिजे. तांत्रिक लेखनपद्धती आणि यांत्रिक मुद्रणकलेमुळे हस्ताक्षराला अधोगती आली आहे याकडेही जाणीवपूर्वक लक्ष देणे गरजेचे आहे. सुंदर हस्ताक्षर हा एक दागिणा आहे. संत रामदास म्हणतात, त्याप्रमाणे 'दिसामाजी काहीतरी लिहित जावे' हा क्रम विसरू नये. येणारा प्रत्येक दिवस जीवनाची एक लहान आवृत्ती असते, असे समजा... जो दिवस गमावतो तो आयुष्यही गमावतो.

विद्यार्थी मित्रांनो, गतकाळाशी तुलना करता आजचे जीवन हे वैभवसंपन्न वाटणं साहजिक आहे. पण ते निसर्गसन्मुख आहे का? याचाही विचार व्हावा. निसर्गावर मात करुन नव्हे, तर निसर्गासह जगणं यास प्राध्यान्य देता आले पाहिजे. यासाठी आपला परिसर जाणीवपूर्वक हरीत बनवण्यात आला आहे. आपल्याकडे शिस्त आणि स्वच्छतेला महत्त्व आहेच. आचार, विचार आणि उच्चारात एकत्त्व असेल तर विद्यार्थी म्हणून असणारे मूल्य सार्थक झाल्याशिवाय राहणार नाही.

या शैक्षणिक वर्षासाठी पुनःश्च एकदा आपणास शुभेच्छा!

प्राचार्य

पदवी प्रथम वर्ष प्रवेश मर्यादा

UG First Year Intake Capacity

01.	B.A. F.Y. (बी.ए. प्रथम वर्ष)	-	320
02.	B.Com. F. Y. (बी. कॉम. प्रथम वर्ष)	-	320
03.	B.Sc. F. Y. (बी. एस्सी. प्रथम वर्ष)	-	220
04.	B.Voc. Computer Technology F. Y. (बी. व्होक. कॉम्प्युटर टेक्नॉलॉजी प्रथम वर्ष)	-	50

पदव्युत्तर प्रथम वर्ष प्रवेश मर्यादा

PG First Year Intake Capacity

01.	M. A. Geography (एम.ए. भूगोल)	-	60
02.	M. A. Economics (एम.ए. अर्थशास्त्र)	-	60
03.	M. A. English (एम.ए. इंग्रजी)	-	60
04.	M. A. Political Science (एम.ए. राज्यशास्त्र)	-	60
05.	M.A. MCJ (एम.ए.जनसंज्ञापन आणि वृत्तपत्रविद्या)	-	30
06.	M. Com. (एम. कॉम.)	-	60
07.	M.Sc. Physics (एम.एस्सी. भौतिकशास्त्र)	-	30
08.	M. Sc. Chemistry (एम.एस्सी. रसायनशास्त्र)	-	30
09.	M. Sc. Mathematics (एम.एस्सी. गणित)	-	30
10.	M. Sc. Botany (एम.एस्सी. वनस्पतीशास्त्र)	-	30
11.	M.Sc. Microbiology (एम.एस्सी. सुक्ष्मजीशास्त्र)	-	30
12.	M. Sc. Zoology (एम.एस्सी. प्राणीशास्त्र)	-	30
13.	M. Phill Geography (एम.फिल भूगोल)	-	20

शैक्षणिक कार्यक्रम दिनदर्शिका

शैक्षणिक नियोजन (२०१९-२०)

प्रथम सत्र : १७ जून, २०१९ ते २३ नोव्हेंबर, २०१९

१)	**नोंदणी व प्रवेश (संभाव्य) :**	
	अ) पदवी - प्रथम, द्वितीय, तृतीय वर्ष व पदव्युत्तर द्वितीय वर्ष	: ०६ जून ते २० जून, २०१९ पर्यंत
	ब) पदव्युत्तर प्रथम वर्ष	: पदवी निकालानंतर पूढील एक आठवड्यापर्यंत
२)	**नियमित वर्ग :**	
	अ) पदवी प्रथम, द्वितीय, तृतीय वर्ष व पदव्युत्तर द्वितीय वर्ष	: २१ जून, २०१९
	ब) पदव्युत्तर प्रथम वर्ष	: २७ जून, २०१९
३)	पालक मेळावा (पदवी प्रथम वर्ष)	: २७ जून, २०१९
४)	गुणवंत विद्यार्थी सत्कार समारंभ	: २८ जून, २०१९
५)	पदवी व पदव्यूत्तर प्रथम वर्ष विद्यार्थी कार्यशाळा	: क्रमशः ५ व ८ जुलै, २०१९
६)	विद्यार्थी परिषद व विविध मंडळाची स्थापना	: २० जुलै, २०१९ पर्यंत
७)	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	: ६ ऑगस्ट, २०१९
८)	शैक्षणिक जाणीव जागृती व व्यक्तिमत्त्व विकास कार्यशाळा	: १५ सप्टेंबर ते १७ सप्टेंबर, २०१९
९)	पदवी प्रमाणपत्र वितरण सोहळा	: २१ सप्टेंबर, २०१९
१०)	विद्यार्थी परिषद उद्घाटन	: ३० सप्टेंबर, २०१९
११)	अभ्यासक्रम पूर्ण करणे	: २४ ऑक्टोबर, २०१९
१२)	सत्रांत प्रात्यक्षिक परीक्षा	: ०१ नोव्हेंबर ते १० नोव्हेंबर, २०१९
१३)	सत्रांत परीक्षा	: ११ नोव्हेंबर ते २४ नोव्हेंबर, २०१९
१४)	सत्रांत परीक्षा निकाल	: १६ डिसेंबर, २०१९

दिवाळी सुट्टी : २५ ऑक्टोबर, २०१९ ते ३० ऑक्टोबर, २०१९

हिवाळी सुट्टी : २४ नोव्हेंबर, २०१९ ते ०८ डिसेंबर, २०१९

हिवाळी सुट्टीतील उपक्रम : शैक्षणिक सहलींचे आयोजन
विविध विषयांची अंतर्वासिता (Internship)

द्वितीय सत्र : ०९ डिसेंबर, २०१९ ते ३० एप्रिल, २०२०

१)	नियमित वर्ग	: ०९ डिसेंबर, २०१९
२)	राष्ट्रीय युवा सप्ताह	: १२ जानेवारी ते १६ जानेवारी, २०२०
३)	वार्षिक स्नेहसंमेलन	: १७ जानेवारी ते १८ जानेवारी, २०२०
४)	एन.एस.एस. निवासी शिबीर	: १८ फेब्रुवारी ते २४ फेब्रुवारी, २०२०
५)	विज्ञान सप्ताह	: २४ फेब्रुवारी ते २८ फेब्रुवारी, २०२०
६)	निरोप समारंभ (पदवी व पदव्यूत्तर कला व वाणिज्य)	: २६ मार्च, २०२०
७)	निरोप समारंभ (पदवी व पदव्यूत्तर विज्ञान, आय.टी. व बी. टी.)	: २७ मार्च, २०२०
८)	अभ्यासक्रम पूर्ण करणे	: ३१ मार्च, २०२०
९)	सत्रांत प्रात्यक्षिक परीक्षा	: १ एप्रिल ते १२ एप्रिल, २०२०
१०)	सत्रांत परीक्षा	: १३ एप्रिल ते २८ एप्रिल, २०२०
११)	सत्रांत परीक्षा निकाल	: १५ मे, २०२०

उन्हाळी सुट्टी : १ मे २०२० ते १४ जून, २०२०

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२०२१ ची सुरुवात १५ जून

अभ्यासक्रम

शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (UGC) वरिष्ठ महाविद्यालयास शैक्षणिक स्वायत्ततेचा दर्जा (Academic Autonomous Status) प्रदान केलेला आहे. त्या अनुषंगाने महाराष्ट्र शासन व स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठाने महाविद्यालयास शैक्षणिक स्वायत्ततेच्या अंमलबजावणीची परवानगी दिलेली आहे. शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून महाविद्यालयाने CBCS (Choice Based Credit System-निवडीवर अधारीत श्रेयांक पध्दती) सेमिस्टरसह अवलंबिलेले आहे. त्यानूसार महाविद्यालयाने पदवी व पदव्युत्तर वर्गासाठी तयार केलेल्या अभ्यासक्रमाची रचना पुढील प्रमाणे राहील.

कला शाखा (Arts Faculty)

B.A. First Year

१. AECC (Ability Enhancement Compulsory Course - क्षमताधिष्टीत अनिवार्य कोर्स/विषय)
   i) Communicative English (संभाषण इंग्रजी)
   ii) Second Language (द्वितीय भाषा) : मराठी/हिंदी/पाली/संस्कृत पैकी एक

२. GE (Generic Elective - सर्वसामान्य वैकल्पिक) : भारतीय राज्यघटना

३. CC (Core Courses - मुख्य विषय) :
   मुख्य विषय (CC) हे ऐच्छिक विषय असून खाली दिलेल्या विषयाच्या गटातून केवळ तीन मुख्य विषय (CC) निवडता येतील जे CC1, CC2आणि CC3म्हणून ओळखली जातील. मुख्य विषयाची निवड करताना एका गटातील एकच विषय मुख्य विषय म्हणून निवड करता येईल.

i) गट अ : मराठी / हिंदी / इंग्रजी / संस्कृत
   द्वितीय भाषेसाठी निवडलेला विषय मुख्य विषय म्हणून घेता येणार नाही.

ii) गट ब : राज्यशास्त्र/भूगोल

iii) गट क : इतिहास/समाजशास्त्र

iv) गट ड : अर्थशास्त्र/लोकप्रशासन / एनसीसी स्टडीज्

Semester- I				
Sr.	**Subject**		**Credits**	**Marks**
1	AECC:	Communicative English	2	50
		Second Language	2	50
2	GE	Indian Constitution	2	50
CC (Core Courses)				
4	CC1	Course/Paper - I	3	75
		Course/Paper - II	3	75
5	CC2	Course/Paper - I	3	75
		Course/Paper - II	3	75
6	CC3	Course/Paper - I	3	75
		Course/Paper - II	3	75
		Total	**24**	**600**

Semester- II				
Sr.	**Subject**		**Credits**	**Marks**
1	AECC:	Communicative English	2	50
2		Second Language	2	50
3	**CC (Core Courses)**			
4	CC1	Course/Paper - III	3	75
		Course/Paper - IV	3	75
5	CC2	Course/Paper - III	3	75
		Course/Paper -IV	3	75
6	CC3	Course/Paper - III	3	75
		Course/Paper - IV	3	75
7	GE	Moral Education	NCBC	Grade
		Total	**22**	**550**

भूगोल मुख्य विषय घेतल्यास :

CC	Course/Paper-I	2	50
	Course/Paper-II	2	50
	Course/Paper-III	2	50

- मुल्यशिक्षण हा NCBC (No Credits But Compulsory) कोर्स असून त्यामध्ये उत्तीर्ण होणे अनिवार्य आहे. परंतु त्याला Marks किंवा Credits दिले जाणार नाहीत. त्यास फक्त ग्रेड देण्यात येईल.

B.A. Second Year

Semester- III

Sr.	Subject		Credits	Marks
1	AECC:	Communicative English	2	50
2		Second Language	2	50
3	CC (Core Courses)			
4	CC1	Course/Paper - V	3	75
		Course/Paper - VI	3	75
5	CC2	Course/Paper - V	3	75
		Course/Paper - VI	3	75
6	CC3	Course/Paper - V	3	75
		Course/Paper - VI	3	75
7	SEC		2	50
		Total	**24**	**600**

Semester- IV

Sr.	Subject		Credits	Marks
1	AECC:	Communicative English	2	50
2		Second Language	2	50
3	CC (Core Courses)			
4	CC1	Course/Paper - VII	3	75
		Course/Paper - VIII	3	75
5	CC2	Course/Paper - VII	3	75
		Course/Paper - VIII	3	75
6	CC3	Course/Paper - VII	3	75
		Course/Paper - VIII	3	75
7	SEC		2	50
		Total	**24**	**600**

B.A. Third Year

Semester- V

Sr.		Subject	Credits	Marks
DSE (Discipline Specific Elective)				
1	DSE-1	Course/Paper - IX Comp.	2	50
		Course/Paper - X Comp.	2	50
		Elective - Course/Paper - XI OR Course/Paper - XI	2	50
2	DSE-2	Course/Paper - IX Comp.	2	50
		Course/Paper - X Comp.	2	50
		Elective - Course/Paper - XI OR Course/Paper - XI	2	50
3	DSE-3	Course/Paper - IX Comp.	2	50
		Course/Paper - X Comp.	2	50
		Elective - Course/Paper - XI OR Course/Paper - XI	2	50
4	SEC	SEC	2	50
5	NCBC	Environmental Studies		Grade
		Total	**20**	**500**

Semester- VI

Sr.		Subject	Credits	Marks
DSE (Discipline Specific Elective)				
1	DSE-1	Course/Paper - XII Comp.	2	50
		Course/Paper - XIII Comp.	2	50
		Elective - Course/Paper - XIV OR Course/Paper - XIV	2	50
2	DSE-2	Course/Paper - XII Comp.	2	50
		Course/Paper - XIII Comp.	2	50
		Elective - Course/Paper - XIV OR Course/Paper - XIV	2	50
3	DSE-3	Course/Paper - XII Comp.	2	50
		Course/Paper - XIII Comp.	2	50
		Elective - Course/Paper - XIV OR Course/Paper - XIV	2	50
4	SEC	SEC	2	50
5		Project	6	100
		Total	**26**	**600**

- बी.ए. द्वितीय व तृतीय वर्षातील प्रत्येक सेमिस्टरसाठी SEC (Skill Enhancement Course-कौशल्याधिष्टीत विषय) अंतर्गत Soft Skill/DTP/Hardware and Networking/Beauty Parlour यापैकी फक्त एक विषय घेता येईल.
- बी.ए. तृतीय वर्ष सेमिस्टर पाच साठी पर्यावरण अभ्यास हा NCBC (No Credits But Complusory) कोर्स असून त्यामध्ये उत्तीर्ण होणे अनिवार्य आहे. परंतु त्याला Marks किंवा Credits दिले जाणार नाहीत. त्यास फक्त ग्रेड देण्यात येईल.

वाणिज्य शाखा (Commerce Faculty)

Commerce faculty is a leading faculty in Maharashtra State. One of the unique features of the Commerce faculty is that, since the inception of parent university Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded almost all the merit holders of B.Com. and M.Com. belong to the Commerce faculty of our college. The faculty runs two granted and one self financed division at U.G. level and one self financed division at P.G. level. The alumni of the faculty includes Chartered Accountants, ICWA's, Company Secretaries, Tax Consultants, Central and State Government Officers, Bank and Insurance Officers, Advocates, Lecturers, Politicians, Social Workers, etc. The first IPS lady officer Miss. Shobha Bhutada of the Marathwada Region belongs to Commerce faculty of our college.

Salient features of the Faculty :

1. **Research Centre :** Commerce faculty is a recognized Research Center of the parent university S.R.T.M. University, Nanded. There are four recognized research guides available.
2. **Credit System :** The programme is based on CBCS pattern as per the UGC guidelines. A student must have to earn the minimum credits in order to get the degree. Under CBCS pattern, the minimum credits for U.G. 133 and for P.G. 96 credits.
3. **Grading System :** Under the CBCS system, the marks secured by the students will be converted into equivalent grade point. The final result of the performance of a student will be declared on the basis of Cumulative Grade Point Average (CGPA).
4. **Continuous Internal Evaluation :** Under the CBCS system, performance of a student is based on Continuous Internal Assessment (CIA) and Semester End Examination (SEE). The weightage of marks under CIA is 40% and SEE is 60%.
5. **Skill Enhancement Course (SEC) :** Under Choice Based Credit System (CBCS) the students must have to complete two SEC courses at B.Com. II year and two SEC courses at B.Com. III year. Separate fees will be charged for these courses.
6. **Value Addition Course :** The student should also pass the value addition courses like Moral Education at B.Com. I Year and Environmental Studies at B.Com. III Year under UG Programme. Only grade is allotted for these courses. These are No Credit But Compulsory (NCBC) courses. Students should pass these courses.
7. **Attendance :** Minimum 75% attendance is mandatory to be eligible to appear for Semester End Examination. A maximum 10% weightage of total marks of the respective course (For UG – 5 Marks and PG – 10 Marks) is allotted to the attendance above 75% per semester in the respective course.
8. **Project Work :** The students have to complete the Project Work assigned to them under the guidance of the teacher at UG and PG level according to their specialization. Project Work is compulsory for B.Com. III Year and M.Com. II Year students.

B.Com First Year (CBCS-Semester System)

Semester - I				Semester - II			
Sr.	**Course**	**Credits**	**Marks**	**Sr.**	**Course**	**Credits**	**Marks**
1	Communicative English (AECC)	2	50	1	Communicative English (AECC)	2	50
2	Second Language : Marathi / Hindi / Sanskrit / Pali (AECC)	2	50	2	Second Language : Marathi / Hindi / Sanskrit / Pali (AECC)	2	50
3	Financial Accounting-I (CC)	3	75	3	Financial Accounting-II (CC)	3	75
4	Business Statistics (CC)	3	75	4	Business Mathematics (CC)	3	75
5	Business Economics – I (CC)	3	75	5	Business Economics – II (CC)	3	75
6	Business Regulatory Framework – I / NCC – I (SEEC)	3	75	6	Business Regulatory Framework – II / NCC – III (SEEC)	3	75
7	Business Communication / NCC - II (SEEC)	3	75	7	Business Environment / NCC - IV (SEEC)	3	75
				8	Moral Education (GE)	NCBC	-
	Total	**19**	**475**		**Total**	**19**	**475**

B.Com Second Year (CBCS-Semester System)

Semester - III				Semester - IV			
Sr.	**Course**	**Credits**	**Marks**	**Sr.**	**Course**	**Credits**	**Marks**
1	Communicative English (AECC)	2	50	1	Communicative English (AECC)	2	50
2	Second Language : Marathi / Hindi / Sanskrit / Pali (AECC)	2	50	2	Second Language : Marathi / Hindi / Sanskrit / Pali (AECC)	2	50
3	Corporate Accounting-I (CC)	3	75	3	Corporate Accounting-II (CC)	3	75
4	Cost Accounting – I (CC)	3	75	4	Cost Accounting – II (CC)	3	75
5	Economic Planning of India (CC)	3	75	5	Economic Development of India (CC)	3	75
6	Human Resource Management (CC)	3	75	6	Financial Management (CC)	3	75
7	Income Tax-I / NCC – V (SEEC)	3	75	7	Income Tax-II / NCC – VII (SEC)	3	75
8	Retail Management / NCC - VI (SEEC)	3	75	8	Principles and Practices of Insurance / NCC - VIII (SEC)	3	75
9	Soft Skill / DTP / Hardware Networking / Beautician (SEC)*	3	75	9	Soft Skill / DTP / Hardware Networking / Beautician (SEC)*	3	75
	Total	**25**	**625**		**Total**	**25**	**625**

***Note :** One Skill Enhancement Course (SEC) is compulsory during third and fourth semester each. Students can opt one course as per their choice.

B.Com Third Year (CBCS-Semester System)

Semester - V				Semester - VI			
Sr.	**Course**	**Credits**	**Marks**	**Sr.**	**Course**	**Credits**	**Marks**
1	Advanced Accounting – I (CC)	3	75	1	Advanced Accounting – II (CC)	3	75
2	Management Accounting – I (CC)	3	75	2	Management Accounting – II (CC)	3	75
3	Auditing –I / NCC – IX (DSE)	3	75	3	Auditing –II / NCC – XI (DSE)	3	75
4	Corporate Law / NCC – X (DSE)	3	75	4	Research Methodology / NCC – XII (DSE)	3	75
5	Banking and Finance – I / Entrepreneurship Development – I (DSE)	3	75	5	Banking and Finance – III / Entrepreneurship Development – III (DSE)	3	75
6	Banking and Finance – II / Entrepreneurship Development – II (DSE)	3	75	6	Banking and Finance – IV / Entrepreneurship Development – IV (DSE)	3	75
7	GST / Event Management / Disaster Management / Office Management/ Business Ethics / Data Analysis & Computer Application (SEC)*	3	75	7	GST / Event Management / Disaster Management / Office Management/ Business Ethics / Data Analysis & Computer Application (SEC)*	3	75
8	Environmental Studies	Only Grade	-	8	Project Work based on Banking and Finance / Entrepreneurship Development	3	75
	Total	**21**	**525**		**Total**	**24**	**600**

***Note :** One Skill Enhancement Course (SEC) is compulsory during fifth and sixth semester each. Students can opt one course as per their choice.

विज्ञान शाखा (Science Faculty)

बी.एस्सी. प्रथम वर्ष (CBCS प्रणालीसह सेमीस्टर पध्दती)

बी.एस्सी. प्रथम वर्ष - सेमिस्टर प्रथम व द्वितीय अनुक्रमे ५५०+५५०=११०० गुण

* Ability Enhancement Compulsory Courses (AECC)

* **अनिवार्य विषय :** सभाषण इंग्रजी (Communicative English)

* **द्वितीय भाषा :** मराठी / हिंदी / पाली / संस्कृत

* **ऐच्छिक विषय(Core Courses) :** बी.एस्सी. प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्यास खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयगटाची ऐच्छिक विषयगट Core Course गट (CC-I,CC-II, CC-III) म्हणून निवड करावी लागेल.

गट क्र.	ऐच्छिक विषय गट (Core Course गट)		
	CC-I	CC-II	CC-III
०१.	भौतिकशास्त्र	रसायनशास्त्र	गणित
०२.	भौतिकशास्त्र	इलेक्ट्रॉनिक्स	गणित
०३.	भौतिकशास्त्र	संगणकशास्त्र	गणित
०४.	भौतिकशास्त्र	एन.सी.सी./	गणित
०५.	भौतिकशास्त्र	रसायनशास्त्र	ॲनॅलिटिकल केमिस्ट्री
०६.	रसायनशास्त्र	वनस्पतीशास्त्र	प्राणिशास्त्र
०७.	रसायनशास्त्र	वनस्पतीशास्त्र	सूक्ष्मजीवशास्त्र
०८.	रसायनशास्त्र	प्राणिशास्त्र	मत्स्यशास्त्र

०१) बी.एस्सी. प्रथम या वर्गाला प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यासाठी Choice Based Credit System (CBCS) प्रणाली लागू राहिल.

०२) बी.एस्सी.प्रथम वर्षासाठी गणित Core Course विषय घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना १२ वी विज्ञान वर्गात गणित हा विषय असणे अनिवार्य आहे.

०३) बी.एस्सी प्रथम वर्षासाठी CBCS प्रणाली अंतर्गत इंग्रजी व द्वितीय भाषा (प्रत्येकी ५० गुण) हे Ability Enhancement Compulsory Courses (AECC) म्हणून राहतील.

०४) बी.एस्सी. पदवी अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना बी.एस्सी. प्रथम वर्षाच्या द्वितीय सेमिस्टरमध्ये मूल्यशिक्षण (GE - Generic Elective) अभ्यासक्रम NCBC (No Credit But Compulsory) धर्तीवर पूर्ण करणे अनिवार्य असेल. परंतु त्याला Marks किंवा Credit दिले जाणार नाहीत. त्यास Grade देण्यात येईल.

बी.एस्सी. द्वितीय वर्ष : (CBCS प्रणालीसह सेमीस्टर पध्दती)

बी.एस्सी. द्वितीय वर्ष - सेमिस्टर तृतीय व चतुर्थ अनुक्रमे ७५०+७५०=१५०० गुण

* Ability Enhancement Compulsory Courses (AECC)

*** अनिवार्य विषय :** सम्भाषण इंग्रजी (Communicative English)

*** द्वितीय भाषा :** मराठी / हिंदी / पाली / संस्कृत

*** ऐच्छिक विषय(Core Courses) :**

१) बी.एस्सी. प्रथम वर्षासाठी निवडलेले ऐच्छिक विषय द्वितीय वर्षासाठी अभ्यासावे लागतील.

२) बी.एस्सी द्वितीय वर्षासाठी CBCS प्रणाली अंतर्गत इंग्रजी व द्वितीय भाषा (प्रत्येकी ५० गुण) हे Ability Enhancement Compulsory Courses (AECC) म्हणून राहतील.

३) बी.एस्सी द्वितीय वर्षासाठी तीसऱ्या व चौथ्या सेमिस्टरमध्ये, CBCS प्रणाली अंतर्गत (SEC) Skill Enhancement Cours अभ्यासणे अनिवार्य राहील. त्यास दोन्ही सेमिस्टरमध्ये प्रत्येकी ५० गुण व २ क्रेडीट दिले जातील.

बी.एस्सी. तृतीय वर्ष (CBCS प्रणालीसह सेमीस्टर पध्दती)

बी.एस्सी. तृतीय वर्ष - सेमिस्टर पाचवे व सहावे अनुक्रमे ६५०+७००=१३५० गुण

०१) बी.एस्सी. तृतीय वर्षासाठी बी.एस्सी प्रथम व द्वितीय वर्षातील ऐच्छिक विषय गटच Discipline Specifice Elective Course (DSEC) प्रणाली अंतर्गत अभ्यासावा लागेल.

०२) बी.एस्सी.तृतीय वर्षासाठी अनिवार्य इंग्रजी व द्वितीय भाषा राहणार नाहीत.

०३) बी.एस्सी.तृतीय वर्षासाठी पाचव्या व सहाव्या सेमीस्टरमध्ये,CBCS प्रणाली अंतर्गत Skill Enhancement Course अभ्यासणे अनिवार्य राहील. त्यास दोन्ही सेमिस्टरमध्ये प्रत्येकी ५० गुण व २ क्रेडीट दिले जातील.

०४) बी.एस्सी.तृतीय वर्षाच्या पाचव्या सेमिस्टरमध्ये ५० गुणांचा पर्यावरण अभ्यास (Environmental Studies) हा विषय NCBC धर्तीवरी अभ्यासावा लागेल. त्याला गुण किंवा श्रेयांक दिले जाणार नाहीत. परंतु त्यास ग्रेड दिला जाईल.

०५) बी.एस्सी.तृतीय वर्षाच्या सहाव्या सेमिस्टरमध्ये ५० गुणांचा कोणत्याही एका ऐच्छिक विषयातील संशोधन प्रकल्प (Project Work) पूर्ण करणे अनिवार्य असेल. त्याला दोन श्रेयांक दिले जातील.

बी.एस्सी. पदवी : सर्वसाधारण नियम

बी.एस्सी पदवी एकूण ३९५० गुणांची व १४० श्रेयांकाची असेल.

०१) बी.एस्सी. प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षासाठी सेमिस्टर पद्धती लागू राहिल.

०२) बी.एस्सी पदवी श्रेयांक (Credits) पध्दतीवर अधारीत असेल

०३) NCC, NSS, सांस्कृतिक कार्यक्रम व खेळ इत्यादी उपक्रमांमधील सहभागासाठी अतिरिक्त जास्तीत जास्त ०५ गुण दिले जातील.

०४) बी.एस्सी. पदवी अभ्यासक्रमासाठी अंतर्गत व बहिस्थ परीक्षेसाठीचे गुण ४०:६० या अनुपाताने प्रदान केले जातील

०४) बी.एस्सी. साठी प्रवेश घेणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्यास अभ्यासक्रमाला अनुसरून विविध उपक्रमांमध्ये भाग घेण्यासाठी दररोज किमान पाच ते तास महाविद्यालयात उपस्थित राहणे आवश्यक आहे

०५) बी.एस्सी. पदवी पूर्ण करण्याकरिता प्रत्येक विद्यार्थ्यांने एकूण १४० श्रेयांक (Credits) तसेच महाविद्यालयाने ठरविल्याप्रमाणे किमान ०४.०० CGPA प्राप्त करणे अनिवार्य राहिल.

०६) प्रत्येक विद्यार्थ्यांची उपस्थिती किमान ७५% असणे अनिवार्य आहे. ज्यांची उपस्थिती ७५% पेक्षा कमी असेल त्यांना संबंधित सेमिस्टरचा परीक्षा फॉर्म भरता येणार नाही. तसेच ज्यांची उपस्थिती ७५% पेक्षा अधिक असेल अशा विद्यार्थ्यांना प्रत्येक पेपरसाठी उपस्थितीच्या प्रमाणानुसार कमाल ५ गुण दिले जातील.

०७ वरील अभ्यासक्रमांव्यतिरिक्त विद्यापीठ अनुदान आयोगामार्फत वेळोवेळी चालविल्या जाणाऱ्या पायाभूत विज्ञान संशोधन प्रकल्पासाठी गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात येईल व तो पूर्ण करण्यासठी त्यांना शिष्यवृत्ती दिली जाईल.

NCC Studies (Interdisciplinary Elective) For all UG courses

1) Introduction :

Our visionary leader Late Hon. Jawaharlal Nehru decided to create an organization to mould youth of the country into better citizens of tomorrow. His dream is fulfilled by establishmaent of NCC Organization from 15th July, 1948.

National Cadet Corps (NCC) provides a platform for individual upliftment through the process of channelizing the energy of the youth in constructive pursuits. It also helps the youth to realize the intimate relationship between human being and the community.

It is high time now to strengthen, to empower the youth and make them useful human resource for the nation building.

It is an important initiative taken by Ministry of HRD/Ministry of Defense and UGC to introduce NCC as an elective subject at UG level from the academic year 2013-14. Our college has introduced NCC as one of the optional subjects at UG level from the academic year 2014-15.

2) Title of the Subject : N.C.C Studies (Interdisciplinary Elective)

3) Objectives :

1. To develop organized, trained and motivated youth, to provide leadership in all walks of life and be always available for the service of the nation.
2. To empower the youth with values and skills that could be used in the national interest.
3. To make aware about ecological environment.
4. To provide a suitable environment to stimulate interest of the youth to take up a career in the Armed Forces.
5. To develop the qualities of comradeship, courage, character, discipline, secular outlook, spirit of adventure, sportsmanship among the youth.
6. To make them responsible citizens and ideal of selfless service to the society.

4) Advantages :

1) Enhancement of skill and patriotic values among youth.
2) Empowerment of youth and overall personality development.
3) Employability in defense, paramilitary forces and other services.
4) Attainment of qualities of good citizenship and ideals of selfless services.

5) Duration of the Course : Three Years

6) Faculties : B.A./B.Com./B.Sc.

7) Intake Capacity : 30

8) Admission Procedure : Direct Admission (On Merit Basis) (Subject to Fulfilment of Eligibility)

9) Medium of Course : English / Hindi

पदव्युत्तर अभ्यासक्रम

एम.ए. (CBCS प्रणाली सह सेमिस्टर पद्धती)

एम.ए. पदव्यूत्तर पदवी ही एकूण १७००+१०० (Project) = १८०० गुणांची असून त्यास ९० क्रेडिट दिले जातील.

* प्रथम व द्वितीय सेमिस्टरमध्ये १०० गुणांचे प्रत्येकी चार पेपर (Core Courses) राहतील. प्रत्येक पेपरसाठी ५ क्रेडिट दिले जातील.
* १०० गुणांपैकी ६० गुण बहीस्थ मूल्यमापनासाठी व ४० गुण अंतर्गत मूल्यांकनासाठी असतील.
* एम.ए. प्रथम वर्ष एकूण ८०० गुण व ४० क्रेडिटचे राहील.
* तिसऱ्या सेमिस्टरमध्ये १०० गुणांचे पाच पेपर राहतील. प्रत्येक पेपरसाठी ५ क्रेडिट दिले जातील
* चौथ्या सेमिस्टरमध्ये १०० गुणांचे चार पेपर व एक १०० गुणांचा प्रकल्प राहील. त्यास प्रत्येकी ५ क्रेडिट दिले जातील.
* द्वितीय वर्ष एकूण १००० गुण व ५० क्रेडिटचे राहिल.

M.A. English

First Year

Semester - I					Semester - II				
Sr.	**Course Code**	**Title of the Course**	**Credits**	**Marks**	**Sr.**	**Course Code**	**Title of the Course**	**Credits**	**Marks**
1	P-ENP-151	English Poetry	5	100	1	P-ENP-251	English Poetry	5	100
2	P-END-152	English Drama	5	100	2	P-END-252	English Drama	5	100
3	P-ENF-153	English Fiction	5	100	3	P-ENF-253	English Fiction	5	100
4	P-CSK-154-A P-BCL-154-B	Communication Skills **OR** Basic Concepts in Linguistics	5	100	4	P-CML-254-A P-TRS-254-B	Comparative Literature **OR** Translation Studies	5	100

M.A. Second Year

Semester - III					Semester - IV				
Sr.	**Course Code**	**Title of the Course**	**Credits**	**Marks**	**Sr.**	**Course Code**	**Title of the Course**	**Credits**	**Marks**
1	P-REM-351	Research Methodology	5	100	1	P-ENP-447	English Language Teaching	5	100
2	P-CIT-352	Critical Theories	5	100	2	P-CIT-448	Critical Theories	5	100
3	P-WOW-353	Women's Writings	5	100	3	P-SPA-449	Special Author	5	100
4	P-IWE-354(A) P-AML-354(B)	Indian Writing in English **OR** American Literature	5	100	4	P-IWE-450A P-AML-450B	Indian Writing in English **OR** American Literature	5	100
5	P-MES-555	Modern English Structure	5	100	5		Project	5	100

M.A. Geography

M.A. First Year

Semester - I					Semester - II				
Sr.	Course code	Course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Course	Credits	Marks
1	P-GEO-106	Geomorphology - I	5	100	1	P-GEO-206	Economic Geography - V	5	100
2	P-GEO-107	Climatology - II	5	100	2	P-GEO-207	Urban Geography - VI	5	100
3	P-GEO-108	Oceanography - III	5	100	3	P-GEO-208	Political Geography - VII	5	100
4	P-GEO-109	Practical Geography - I	5	100	4	P-GEO-209	Practical Geography -II	5	100

M.A. Second Year

Semester - III					Semester - IV				
Sr.	Course code	Course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Course	Credits	Marks
1	P-GEO-306	History of Geographical Thought - VIII	5	100	1	P-GEO-405	Population Geography - XII	5	100
2	P-GEO-307	Geography of Regional Planning - IX	5	100	2	P-GEO-406	Biogeography - XIII	5	100
3	P-GEO-308	Agricultural Geography - X	5	100	3	P-GEO-407	Social & Cultural Geography - XIV	5	100
4	P-GEO-309	Research Methodology - XI	5	100	3	P-GEO-408	Practical Geography – IV	5	100
5	P-GEO-310	Practical Geography – III	5	100	4	P-GEO-409	Project Work	5	100

M.Phil (Geography)

कोर्स कालावधी : दिड वर्ष

परिक्षा पध्दती : वार्षीक

एकूण गुण व क्रेडिट : गूण : 500, क्रेडिट : 25

बहिस्थ मूल्यमापन : 60%

अंतर्गत मूल्यमापन : 40%

फिस : प्रस्तूत विद्यापीठ नियमाप्रमाणे

विद्यार्थी प्रवेश क्षमता : 20

प्रवेश निकष : महाविद्यालयाद्वारे घेतल्या जाणाऱ्या प्रवेशपूर्व परिक्षेच्या आधारे

M.Phil (Geography) Non Semester

Sr.	Course Code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-REM-101	Research Methodology - I (Compulsory)	5	100
2	P-INT-102	Information Technology - II (Compulsory)	5	100
3	P-AGG-103-A P-SEG-103-B	Recent Advances in Agricultural Geography - III OR Recent Advances in Settlement Geography	5	100
4	P-POG-104-A P-TOU-104-B	Recent Advances in Population Geography - OR Recent Advances in Tourism - IV	5	100
5	P-DIS-105	Dissertation - V	5	100

M.A. (Economics) First Year

Semester - I					Semester - II				
Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-ECO-101	Microeconomics - I	5	100	1	P-ECO-201	Microeconomics - V	5	100
2	P-ECO-102	Macroeconomics - II	5	100	2	P-ECO-202	Macroeconomics - VI	5	100
3	P-ECO-103	International Economics - III	5	100	3	P-ECO-203	International Economics - VII	5	100
4	P-ECO-104 OR P-ECO-105	Agricultural Economics - IV OR Mathematical Economics - IV	5	100	4	P-ECO-204 OR P-ECO-205	Agricultural Economics - VIII OR Mathematical Economics - VIII	5	100

M.A. (Economics) Second Year

Semester - III					Semester - IV				
Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-ECO-301	Indian Economic Policy - IX	5	100	1	P-ECO-401	Indian Economic Policy - XIV	5	100
2	P-ECO-302	Public Economic Policy- X	5	100	2	P-ECO-402	Public Economic Policy- XV	5	100
3	P-ECO-303	Economics of Growth and Development- XI	5	100	3	P-ECO-403	Economics of Growth and Development - XVI	5	100
4	P-ECO-304 - E	Econometrics - XII OR	5	100	4	P-ECO-404 - E	Econometrics - XVII OR	5	100
	P-ECO-304 - F	Financial Institution and Market - XII OR				P-ECO-404 - F	Financial Institution and Mark - XVII OR		
	P-ECO-304 - Q	Quantitative Techniques - XII				P-ECO-404-Q	Quantitative Techniques - XVII		
5	P-ECO-305	Research Methodology - XIII	5	100	5	P-ECO-440	Project Work	5	100

M.A. (Sanskrit) First Year

Semester - I					Semester - II				
Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-SAN-110	Vedic Sukte Wa Vedic Sahitaya - I	5	100	1	P-SAN-210	Upnishad - V	5	100
2	P-SAN-111	Sanskrit Kavyashastra - II	5	100	2	P-SAN-211	Sanskrit Gadya Sahitya - VI	5	100
3	P-SAN-112	Sanskrit Natak Wa Natyashastra - III	5	100	3	P-SAN-212	Sanskrit Kavya- VII	5	100
4	P-SAN-113	Bhartiya Darshan Shastra - IV	5	100	4	P-SAN-213	Dharmashastra - VIII	5	100

M.A. (Sanskrit) Second Year

Semester - III					Semester - IV				
Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-SAN-311	Sanskrit Mahakavya - IX	5	100	1	P-SAN-410	Sanskrit Vyakran - XIV	5	100
2	P-SAN-312	Paniniy Vyakarn - X	5	100	2	P-SAN-411	Sanskrit Pali Prakrat Marath Sambandh - XV	5	100
3	P-SAN-313	Arvachin Sanskrit Sahitya - XI	5	100	3	P-SAN-412	Bhartiya Kala-Vivid Shastre v Sanskrit - XVI	5	100
4	P-SAN-314	Bhashashastra - XII	5	100	4	P-SAN-413	Champukavya - XVII	5	100
5	P-SAN-315	Sanskrit Sanshodhanan - XIII	5	100	5	P-SAN-414	Prakalp Lekhan - XVIII	5	100

M.A. (Political Science) First Year

Semester - I				
Sr.	Course Code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-POT-155	Political Theory - I	5	100
2	P-PNC-156	Indian Constitution - II	5	100
3	P-WPT-157	Western Political Thinkers - III	5	100
		Title of the Elective		
4	P-EPI-158	Election Process in India - IV **OR** Issues in Rural Governance in India -IV	5	100
5		Assignment	5	100

Semester - II				
Sr.	Course Code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-ENR-255	International Relations - V	5	100
2	P-IGP-256	Indian Government & Politics - VI	5	100
3	P-IPT-257	Indian Political Thinkers - VII	5	100
		Title of the Elective		
4	P-HUR-258	Human Rights - VIII **OR** Comparative Politics - VIII	5	100
5			5	100

M.A. (Political Science) Second Year

Semester - III				
Sr.	Course Code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-REM-355	Research Methodology - IX	5	100
2	P-IFP-356	Indian foreign policy - X	5	100
3	P-PPI-357	Political Process in India - XI	5	100
4	P-PGS-358	Pressure Groups & Social Movements - XII	5	100
5	P-PUP-359	Public Policy - XIII	5	100

Semester - IV				
Sr.	Course Code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-PUA-452	Public Administration - XIV	5	100
2	P-MPI-453	Modern Political Ideology - XV	5	100
3	P-POS-454	Political Sociology - XVI	5	100
4	P-INO-455	International Organizations - XVII	5	100
5	P-PRW-456	Project work	6	100

B. Voc. Programme

UGC Sponsored Degree Programme as per guidelines of National Skill Qualification Framework (NSQF) Bachelor of Vocation in Computer Technology and Food Processing and Technology

B. Voc. (Computer Technology)
Eligibility: 12th (Arts, Commerce, Science, Vocational and Equivalent)

For More Details Contact:
1. Department of Computer Science

M. A. (MASS COMMUNICATION AND JOURNALISM)

जनसंज्ञापन आणि वृत्तपत्रविद्या विभाग मार्फत एम.ए. एम.सी.जे. हा अभ्यासक्रम चालविला जातो. सदर अभ्यासक्रम हा दोन वर्षाचा व चार सत्राचा आहे. एकूण गुण 1000 असून पहिल्या, दूसऱ्या व तिसऱ्या सत्रात चार थेअरी पेपर व एक प्रात्यक्षिक पेपर आणि चौथ्या सत्रात तीन थेअरी पेपर एक लघुशोध प्रबंध आणि एक प्रात्यक्षिक असे प्रत्येक सत्राला 500 गुण आहेत. अभ्यासक्रमाला प्रवेशासाठी कोणत्याही विद्याशाखेचा पदवीधर असणे आवश्यक आहे. अभ्यासक्रमाला अभ्यासदौरा, विविध माध्यमांना भेटी आणि किमान एक महिन्याची अंतरवासीयता अनिवार्य आहे. प्रात्यक्षिकासाठी महाविद्यालयाकडे दृकश्राव्य माध्यमाची स्वतंत्र प्रयोगशाळा आहे.

M.A. MCJ First Year

First Semester					Second Semester				
Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-IMC-159	INTRODUCTION TO MASS COMMUNICATION - I	5	100	1	P-MLE-259	MEDIA LAW & ETHICS -V	5	100
2	P-NRE-160	NEWS REPORTING & EDITING - II	5	100	2	P-COR-260	COMMUNICATION RESEARCH - VI	5	100
3	P-HIM-161	HISTORY OF MEDIA - III	5	100	3	P-DEC-261	DEVELOPMENT OF COMMUNICATION - VII	5	100
4	P-MEM-162	MEDIA MANEGMENT - IV	5	100	4	P-IIC-262	INTERNATIONAL ISSUES, IDEAS AND CHALLENGES - VIII	5	100
5	P-PRA-163	PRACTICAL	3	100	5	P-PRA-263	PRACTICAL	3	100

M.A. MCJ Second Year

Thirst Semester					Fourth Semester				
Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks	Sr.	Course code	Title of the course	Credits	Marks
1	P-RTJ-360	Radio, T.V. & Film Journalism-IX	5	100	1	P-NMT-456	NEW MEDIA TECHNOLOGY - XIII	5	100
2	P-ACC-361	Advertising & Corporate Communication-X	5	100	2	P-SOM-457	SOCIAL MEDIA - XIV	5	100
3	P-HIM-362	Agriculture & Rural Journalism-X	5	100	3	P-CUA-458	CURRENT AFFAIRS - XV	5	100
4	P-MEM-363	Public Relation & Digital PR-XII	5	100	5	P-PRA-460	PRACTICAL	3	100
5	P-PRA-364	PRACTICAL	3	100	4	P-PRW-459	PROJECT WORK	3	100

विद्यापीठ मान्यताप्राप्त संशोधन केंद्र व सुविधा

संशोधन केंद्र

१) मराठी २) भूगोल ३) वाणिज्य

संशोधन सुविधा

१) राज्यशास्त्र २) लोकप्रशासन ३) पाली

Science Faculty : M.Sc. Physics (Photonics)

M.Sc. Physics (Photonics) Course is started in 2007 under UGC's innovative programme scheme to cater the needs of students in this region. The infrastructure of the department is very sound. We have well equipped laboratories for M.Sc. I and II practicals with advanced instruments.The department has two research laboratories; one for Material science and Holography which are used for project work. The deparement is a university recognised research centre.

Course Codes and their Titles

M.Sc. First Year

Semester - I			Semester - II		
Sr.	Course Code	Title of the Course	Sr.	Course Code	Title of the Course
1	P-MMP-119	Mathematical Methods in Physics - I	1	P-CMP-219	Condensed Matter Physics - V
2	P-CSM-120	Classical and Statistical Mechanics - II	2	P-AMP-220	Atomic and Molecular Physics - VI
3	P-QUM-121	Quantum Mechanics - III	3	P-MOO-221	Modern Optics - VII
4	P-ELD-122	Electronics Devices - IV	4	P-ECS-222	Electronic Communication Systems - VIII
5	P-LAC-123	Lab. Course - I	5	P-LAC-223	Lab. Course - III
6	P-LAC-124	Lab. Course - II	6	P-LAC-224	Lab. Course - IV
7	P-SEM-125	Seminar I	7	P-SEM-225	Seminar II

M.Sc. Second Year

Semester - III			Semester - IV		
Sr.	Course Code	Title of the Course	Sr.	Course Code	Title of the Course
1	P-EPP-321	Electrodynamics and Plasma Physics -IX	1	P-FOA-419	Fiber Optics and its Applications - XIII
2	P-NPP-322	Nuclear and Particle Physics - X	2	P-LSA-420	Laser system & its applications - XIV
3	P-LET-323	Laser Technology - XI	3	P-PDS-421	Photonic Devices and Sensors - XV
4	P-TFN-324 A OR	Thin Film and Nanotechnology - XII A OR Experimental Techniques-XII B	4	P-IPE-422A OR P-ENP-422B	Industrial Photonic Engineering - XVI A OR Energy Physics-XVI B
5	P-LAC-325	Lab Course - V	5	P-LAC-423	Lab Course - VI
6	P-PRO-326	Project - I	6	P-PRO-424	Project - II
7	P- SEM -327	Seminar	7	P- SEM - 425	Seminar

Science Faculty : M.Sc. Chemistry (Organic Chemistry)

PG Department of Chemistry is established in 2014. The department has a state of the art infrastrucutural facilities. Department has well equiped laboratories with advanced instrument facility for M.Sc. practicals. Department has collabration with N.C.L. Pune and I.I.C.T. Hyderabad for completing the M.Sc. Project work . The department is a university recognised Research Centre.

M.Sc. First Year

Semester - I		
Sr.	Course Code	Title of the Course
1	P-INC-142	Inorganic Chemistry - I
2	P-ORC-143	Organic Chemistry - II
3	P-PHC-144	Physical Chemistry - III
4	P-PMC-145	Analytical Chemistry - IV
5	P-LAC-146	Lab. Course - I
6	P-LAC-147	Lab. Course - II
7	P-LAC-148	Lab. Course - III
8	P-LAC-149	Lab. Course - IV
9	P-SEM -150	Seminar

Semester - II		
Sr.	Course Code	Title of the Course
1	P-INC-241	Inorganic Chemistry - V
2	P-ORC-242	Organic Chemistry - VI
3	P-PHC-243	Physical Chemistry - VII
4	P-PMC-244	Analytical Chemistry - VIII
5	P-LAC-245	Lab. Course - V
6	P-LAC-246	Lab. Course - VI
7	P-LAC- 247	Lab. Course - VII
8	P-LAC-248	Lab. Course - VIII
9	P-SEM -249	Seminar

M.Sc. Second Year

Semester - III		
Sr.	Course Code	Title of the Course
1	P-ASM-343	Advanced Spectroscopic Methods -IX
2	P-OTF- 344	Organic Transformations- X
3	P-CNP-345	Chemistry of Natural Products - XI
4	P-MDC-346(A)	Elective : A. Medicinal Chemistry XII
5	P-POC-346(B)	B. Polymer Chemistry XII
6	P-LAC-347	Lab. Course - IX
7	P-LAC-348	Lab. Course - X
8	P-LAC-349	Lab. Course - XI
9		Project Work
10		Seminar

Semester - IV		
Sr.	Course Code	Title of the Course
1	P-ASM - 439	Advanced Synthetic Methods -XIII
2	P-STE-440	Stereochemisty - XIV
3	P-AHC-441	Advanced Heterocyclic Chemistry - XV
4	P-AOC-442 (A)	Elective : A. Applied Organic Chemistry - XVI
5	P-DAI-442 (B)	B. Dyes and Intermediates XVI
6	P-LAC-443	Lab. Course - XII
7	P-LAC-444	Lab. Course - XIII
8	P-LAC-445	Lab. Course - XIV
9	P-PRO-446	Project Work
10		Seminar

Science Faculty : M.Sc. (Mathematics)

Core Course Codes and their Titles

M.Sc. First Year (Semester with CBCS)

Semester - I				Semester - II		
Sr.	**Course Code**	**Title of the course**		**Sr.**	**Course Code**	**Title of the course**
1	P-ABA-164	Abstract Algebra		1	P-LIA-264	Linear Algebra
2	P-ADC-165	Advanced Calculus		2	P-MIT-265	Measure and Integration
3	P-ODE-166	Ordinary Differential		3	P-TOP-266	Topology
4	P-COA-167	Complex Analysis-I		4	P-PDE-267	Partial Differential Equations
	Elective-I	Choose any one			**Elective-II**	Choose-I
5	P-DIM-168(A) Or	Discrete Mathematics(A) or		5	P-COA-268 (A)	Complex Analysis-II Or
6	P-THP-168(B)	Theory of Probability(B) or		6	P-OPR-268 (B)	Operations Research Or
7	P-COM-168(C)	Combinatorics (C)		7	P-NUT-268 (C)	Number Theory
8	P-LAB-169	Lab Work-I(Latex Typesetting)		8	P-LAB-269	Lab work (Writing and Presentation using LaTeX)
9	P-SEM-170	Seminar		9	P-SEM-270	Seminar

M.Sc. Second Year (Semester with CBCS)

Semester - III				Semester - IV		
Sr.	**Course Code**	**Title of the course**		**Sr.**	**Course Code**	**Title of the course**
1	P-FUA-364	Ring Theory		1	P-FIT-464	Field Theory
2	P-LIE-365	Functional Analysis		2	P-LIE-465	Linear Integral Equations
	Elective-III				**Elective-V**	
3	P-COT-366(A)	Coding Theory –I Or		3	P-COT-466(A)	Coding Theory –II Or
4	P-FRC-366(B)	Fractional Calculus-I		4	P-FRC-466(B)	Boundary Value Problems
	Elective-IV				**Elective-VI**	
5	P-CLM-367(A)	Classical Mechanics Or		5	P-CLM-467(A)	Numerical Analysis Or
6	P-NLA-367(B)	Numerical Linear Algebra-		6	P-NLA-467(B)	Numerical Linear Algebra-II
7	P-LAB-368	Foundations of Analysis-I		7	P-LAB-468	Foundations of Analysis-II
8	P-LAB-369	Project		8	P-LAB-469	Project
9	P-SEM-170	Seminar		9	P-SEM-470	Seminar

विद्यापीठ मान्यताप्राप्त संशोधन केंद्र व सुविधा

संशोधन केंद्र

१) भौतिकशास्त्र २) प्राणीशास्त्र ३) रसायनशास्त्र
४) सूक्ष्मजीवशास्त्र

संशोधन सुविधा

१) जैवतंत्रज्ञान २) मत्स्यशास्त्र ३) वनस्पतीशास्त्र

Science Faculty : M.Sc. Botany (CBCS)

M.Sc. Botany programme is started from the year June 2017. The curriculum is designed by taking in to account the competitive examinations as well as NET and SET examinations. The advanced courses like Immunology, Plant Nanotechnology and Forensic Botany have been included in the curriculum. The infrastructure of the department is tuned with the time. The short and long excursions are regularly arranged to study the biodiversity. The teaching staff is highly experienced and qualified. The laboratories of the department are well equipped with advanced instruments.

M.Sc. First Year

Semester - I		
Sr.	Course Code	Title of the Core Course(CC)
1	P-INB-171	Instrumentation and Biostatistics (BO1.1)
2	P-DMC-172	Diversity of Microbes and Cryptogams. (BO1.2)
3	P-PLB-173	Plant Biochemistry (BO1.3)
4	P-PEE-174	Plant Ecology and Evolution (BO1.4)
5	BOLC-I	Lab Course-I (Based on BO1.1)
6	BOLC-II	Lab Course-II (Based on BO1.2)
7	BOLC-III	Lab Course-III (Based on BO1.3)
8	BOLC-IV	Lab Course-IV (Based on BO1.4)
9		Seminars

Semester - II		
Sr.	Course Code	Title of the Core Course(CC)
1	P-DPG-271	Diversity of Pteridophytes, Gymnosperms & Fossil Plants (BO2.1)
2	P-CEB-272	Cell Biology (BO2.2)
3	P-PPM-273	Plant Physiology and Metabolism (BO2.3)
4	P-PSD-274	Plant Structure, Development& Reproduction in Angiosperms (BO2.4)
5	BOLC-V	Lab Course-V (Based on BO2.1)
6	BOLC-VI	Lab Course-VI (Based on BO2.2)
7	BOLC-VII	Lab Course-VII (Based on BO2.3)
8	BOLC-VIII	Lab Course-VIII (Based on BO2.4)
9		Seminars

M.Sc. Second Year

Semester - III		
Sr.	Course Code	Title of the Core Course(CC)
1	P-ANS-371	Angiosperms Systematics (BO3.1)
2	P-MOB-372	Molecular Biology (BO3.2)
3	P-PNF-373	Immunology, Plant Nanotechnology & Forensic Botany (BO3.3)
4	P-PLP-374	Plant Pathology-I/Genetics-I/ Plant Biotechnology- I (BO3.4)
5	BOLC-IX	Lab Course-IX (Based on BO3.1)
6	BOLC-X	Lab Course-X (Based on BO3.2)
7	BOLC-XI	Lab Course-XI (Based on BO3.3)
8	BOLC-XII	Lab Course-XII (Based on BO3.4)
9		Seminars

Semester - IV		
Sr.	Course Code	Title of the Core Course(CC)
1	P-CPB-471	Cytogenetics & Plant Breeding(BO4.1)
2	P-PBG-472	Plant Biotechnology and Genetic Engineering (BO4.2)
3	P-PLP-473	Plant Pathology-II / Genetics-II / Plant Biotechnology-II (BO4.3)
4	P-PLP-474	Plant Pathology-III / Genetics -III/ Plant Biotechnology-III (BO4.4)
5	BOLC-XIII	Lab Course-XIII (Based on BO4.1& BO4.2)
6	BOLC-XIV	Lab Course-XIV (Based on BO4.3& BO4.4)
7	PROJECT	Project/Dissertation
8		Seminars

Science Faculty: M.Sc. Microbiology (C.B.C.S.)

Course Codes and their Titles

M.Sc. (Microbiology) Programme is starting from year June 2019-20. Eligibility criteria are B.Sc. with one of the optional /principle subject Microbiology. Department has two well equipped laboratories with advanced instruments. The department is University recognized research centre.

M.Sc. First Year

Semester - I			Semester - II	
C.Code No.	Title of the core course		Code No.	Title of the core course
P-MIB-151	Cell biology and microbial physiology		P-MIB-251	Microbial Metabolism
P-MIB-152	Advances in Virology		P-MIB-252	Molecular Biology
P-MIB-153	Microbial Genetics		P-MIB-253	Enzymology
P-MIB-154	Bioinstrumentation		P-MIB-254	Bioprocess Engineering
P-MIB-155	Seminar based on theory papers 151 to 154		P-MIB-255	Seminar based on theory papers 251 to 254
P-MIB-156	Lab. Course-I		P-MIB-256	Lab. Course-V
P-MIB-157	Lab. Course-II		P-MIB-257	Lab. Course-IV
P-MIB-158	Lab. Course-III		P-MIB-258	Lab. Course-VII
P-MIB-159	Lab. Course-IV		P-MIB-259	Lab. Course-VIII

M.Sc.Second Year

Semester - III			Semester - IV	
C.Code No.	Title of the core course		Code No.	Title of the core course
P-MIB-351	Immunology		P-MIB-451	Fermentation Technology
P-MIB-352	Advanced molecular biology		P-MIB-452	Enzyme Technology
P-MIB-353	Microbial Diversity and Extremophyles		P-MIB-453	Ecology and Environmental Microbiology
P-MIB-354A	Elective- Food, Dairy and agricultural microbiology		P-MIB-454A	Bioinformatics ,proteomics and genomics
P-MIB-354B	Elective- Quantitative Biology		P-MIB-454B	Medical and Pharmaceutical Microbiology
P-MIB-355	Seminar based on theory papers 351 to 354		P-MIB-455	Seminar based on theory papers 451 to 454
P-MIB-356	Lab. Course-IX		P-MIB-456	Lab. Course-I
P-MIB-357	Lab. Course-X		P-MIB-457	Lab. Course-II
P-MIB-358	Lab. Course-XI		P-MIB-458	Lab. Course-III
P-MIB-359	Lab. Course-VI		P-MIB-459	Dissertation

Total credits for M.Sc. (I and II) ---100 Credits

Science Faculty: M.Sc. Zoology (CBCS)

Course Codes and their Titles

The Department of Zoology was started in 1972 offering the subject Zoology atUG level. Later Department introduced subject Fishery Science in 1982. In spite of being an undergraduate department, it was recognized as a Center of Research by Swami Ramanand Teerth Marathwada University in 2002. Now in 2019 the department is upgraded into PG department.Department also runs a Certificate Course in Ornamental Fish breeding.

The Department has state of the art infrastructural facilities withwell equipped laboratories, museum with specimens of animals displayed in proper taxonomical sequence and one research laboratory with good research facilities.

M.Sc. First Year

Semester - I		Semester - II	
Code No.	**Title of the Core Course (CC)**	**Code No.**	**Title of the Core Course (CC)**
P-SFI- 181	Structure and Function in Invertebrates	P-CAV-281	Comparative Anatomy of Vertebrates
P-TTB-182	Tools and Techniques in Biology	P-MBI-282	Molecular Biology
P-CBI -183	Cell Biology	P-GRD-283	Genetics and r-DNA Technology
P-BIO-184	Biochemistry	P-BTA-284	Biosystematics and Taxonomy
P-LC-185	Lab Course I (Based onP-SFI- 181)	P-LC-285	Lab Course V(Based onP-CAV-281)
P-LC-186	Lab Course II (Based onP-TTB-	P-LC-286	Lab Course VI(Based onP-MBI-282)
P-LC-187	Lab Course III (Based onP-CBI-	P-LC-287	Lab Course VII(Based on P-GRD-283)
P-LC-188	Lab Course IV (Based on P-BIO-	P-LC-288	Lab Course VIII(Based on P-BTA-284)
P-TP-189	Seminars	P-SEM-289	**Training Program:**(T+P)- 10 Days Applications of Quantitative Biology and Bioinformatics in Life Sciences.

M.Sc. Second Year

Semester - III		Semester - IV	
Code No.	**Title of the Core Course (CC)**	**Code No.**	**Title of the Core Course (CC)**
P-DEB-381	Developmental Biology	P-AAZ-481	Animal Behavior and Applied Zoology
P-APH-382	Animal Physiology	P-ACT-482	Animal Cell Culture Technology
P-BIS-383	Biology of Immune System	P-PEE- 483	Principles of Ecology and Evolution
	Elective courses		**Elective Courses**
P-GAP-384 P-SYB-384 P-BMB-384	Genomics and Proteomics or System biology or Biostatistics and Mathematical biology	P-FFC-484 P-AAI-484 P- ABT-484	Freshwater Fish Culture or Aquaculture and its applications or Animal biotechnology
P-LC-385	Lab Course IX(Based on P-DEB-381)	P-LC-485	Lab Course XIII(Based on P-AAZ-481)
P-LC-386	Lab Course X (Based on P-APH-382)	P-LC-486	Lab Course XIV(Based on P-ACT-482)
P-LC-387	Lab Course XI (Based on P-BIS-383)	P-LC-487	Lab Course I (Based on P-PEE- 483)
P-LC-388	Lab Course XII(Based on P-GAP-384/P-SYB-384/ P-BMB-384)	P-LC-488	Lab Course II (Based on P-FFC- 484/P-AAI-484/ P- ABT-484)
P-TP-389	**Training Program:**(T+P)-15 Days Research Methods in Life Sciences.	P-PRW-489	Project Work/Dissertation

NCC Studies (Interdisciplinary Elective) For all UG courses

1) Introduction :

Our visionary leader Late Hon. Jawaharlal Nehru decided to create an organization to mould youth of the country into better citizens of tomorrow. His dream is fulfilled by establishmaent of NCC Organization from 15th July, 1948.

National Cadet Corps (NCC) provides a platform for individual upliftment through the process of channelizing the energy of the youth in constructive pursuits. It also helps the youth to realize the intimate relationship between human being and the community.

It is high time now to strengthen, to empower the youth and make them useful human resource for the nation building.

It is an important initiative taken by Ministry of HRD/Ministry of Defense and UGC to introduce NCC as an elective subject at UG level from the academic year 2013-14. Our college has introduced NCC as one of the optional subjects at UG level from the academic year 2014-15.

2) Title of the Subject : N.C.C Studies (Interdisciplinary Elective)

3) Objectives :

1. To develop organized, trained and motivated youth, to provide leadership in all walks of life and be always available for the service of the nation.
2. To empower the youth with values and skills that could be used in the national interest.
3. To make aware about ecological environment.
4. To provide a suitable environment to stimulate interest of the youth to take up a career in the Armed Forces.
5. To develop the qualities of comradeship, courage, character, discipline, secular outlook, spirit of adventure, sportsmanship among the youth.
6. To make them responsible citizens and ideal of selfless service to the society.

4) Advantages :

1) Enhancement of skill and patriotic values among youth.
2) Empowerment of youth and overall personality development.
3) Employability in defense, paramilitary forces and other services.
4) Attainment of qualities of good citizenship and ideals of selfless services.

5) Duration of the Course	**: Three Years**
6) Faculties	**: B.A./B.Com./B.Sc.**
7) Intake Capacity	**: 30**
8) Admission Procedure	**: Direct Admission (On Merit Basis) (Subject to Fulfilment of Eligibility)**
9) Medium of Course	**: English / Hindi**

भाग - ३ : महाविद्यालयाचे नियम व विविध उपक्रम

वरिष्ठ महाविद्यालय शाखानिहाय प्रवेश पद्धत :

कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखेतील प्रथम वर्ष या वर्गासाठी नोंदणी करून गुणवत्तेनुसार प्रवेश दिला जाईल. **(ऑनलाईन पध्दतीने प्रवेश प्रकिया** www.shahucollegelatur.org.in **या संकेत स्थळावर करावी.**

प्रवेशासाठी आवश्यक कागदपत्रे :

नोंदणी अर्जासोबत खालील कागदपत्रे जोडावीत :

१. १२ वी टी.सी.ची सत्यप्रत.
२. १२ वी गुणपत्रिकेची सत्यप्रत.
३. जातीच्या प्रमाणपत्राची सत्यप्रत (मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी)
४. योग्यता प्रमाणपत्राची सत्यप्रत (महाराष्ट्र राज्याबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी).
५. एम. ए., एम. कॉम. व एम. एस्सी. प्रथम वर्षाच्या प्रवेशासाठी पदवी परीक्षेच्या तीनही वर्षाच्या गुणपत्रिकेच्या सत्यप्रती जोडाव्यात.

अंतिम प्रवेश अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे :

१. १२ वी ची टी.सी. व गुणपत्रकाची सत्यप्रत जोडणे अनिवार्य आहे.
२. १२ वी टी.सी.ची मूळ प्रत व एक सत्यप्रत.
३. १२ वी गुणपत्रक मूळ प्रत व एक सत्यप्रत.
४. जातीच्या प्रमाणपत्राची सत्यप्रत (मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी).
५. शिष्यवृत्ती मंजुरी क्रमांक (मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी).
६. ई.बी.सी. मंजुरी क्रमांक (आर्थिकदृष्टया मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी).
७. स्थलांतर प्रमाणपत्र (मायग्रेशन सर्टिफिकेट) विद्यापीठाबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी.
८. विद्यापीठ योग्यता प्रमाणपत्र (Eligibility Certificate)
९. नुकत्याच काढलेल्या पासपोर्ट साईज फोटोच्या २ प्रती.
१०. मुळ कागदपत्रे गहाळ झाल्यास व विद्यार्थ्यांना मुळ कागदपत्राची झेरॉक्स हवी असल्यास कार्यालयात अतिरिक्त फीस भरावी लागेल.
११. मेडिकल लिव्हचा विचार फक्त परीक्षा फॉर्म भरु देण्याकरीताच केला जाईल. स्वायत्त महाविद्यालयांतर्गत उपस्थितीच्या गुणासाठी त्याचा विचार केला जाणार नाही.

उपस्थितीसंबंधी :

१) दररोज, नियमित आणि जादा तासाला विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीची नोंद घेतली जाते.

२) विद्यार्थ्यांची प्रत्येक विषयाची दरमहा किमान ७५% उपस्थिती अनिवार्य आहे.

३) प्रत्येक विषयात ७५% पेक्षा अधिक उपस्थिती असलेल्या विद्यार्थ्यांना उपस्थितीच्या प्रमाणानूसार कमाल ५ गुण दिले जातील.

४) प्रत्येक महिन्यातील उपस्थिती ७५% पेक्षा कमी असल्यास -
   अ) पालकांना कळविले जाते.
   ब) दंड आकारला जातो.
   क) रेकॉर्ड बुक प्रमाणित केले जात नाही.
   ड) महाविद्यालयामार्फत दिल्या जाणाऱ्या सवलती रद्द केल्या जातात.
   इ) महाविद्यलयीन परीक्षेला बसण्याची परवानगी दिली जात नाही.
   ई) प्रवेश रद्द केला जातो.

४) महाविद्यालयातर्फे सांस्कृतिक कार्यक्रम, क्रीडा, वक्तृत्व व वादविवाद, एन.सी.सी., एन.एस.एस., शैक्षणिक सहली अविष्कार अथवा अन्य कारणासाठी विद्यार्थी महाविद्यालयात अनुपस्थित राहिल्यास प्रभारी प्राध्यापकांच्या स्वाक्षरीसह त्या त्या वेळीच अर्ज कार्यालयात दाखल करणे बंधनकारक राहील.

विद्यार्थी आजारी असल्यास आजारानंतर महाविद्यालयात वैद्यकीय प्रमाणपत्र ताबडबोब दाखल करणे बंधनकारक राहील. तसेच जास्त दिवस आजारी असल्यास पालकाद्वारे महाविद्यालयास पूर्व सूचना देणे आवश्यक आहे.

अंतर्गत मूल्यांकन परीक्षेसंबंधी :

१) महाविद्यालयातर्फे घेतल्या जाणाऱ्या अंतर्गत चाचणी परीक्षा व सत्रांत परीक्षा देणे विद्यार्थ्यांसाठी अनिवार्य आहे.

महाविद्यालयाची शिस्त व गणवेशाबाबत :

१) महाविद्यालय परिसरात विद्यार्थ्यांनी गणवेषासह, गळ्यात ओळखपत्र परिधान करणे अनिवार्य आहे.

२) वर्ग सुरू असताना विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात रेंगाळू नये व गोंधळ करू नये.

३) प्रत्येक विद्यार्थ्याने वर्गात व परिसरात शिस्त पाळणे आवश्यक आहे.

३) विद्यार्थ्यांना 'कॉमन ऑफ' घेता येणार नाही.

४) सण, उत्सव, इत्यादिंना सुट्टी नसताना गैरहजर राहिल्यास वेगळा दंड आकारला जाईल.

५) महाविद्यालयाच्या इमारतच्या भिंतीवर, डेस्कवर, फलकावर असभ्य मजकूर लिहू नये किंवा तशा प्रकारची चित्रे काढू नयेत.

६) महाविद्यालयाच्या परिसरात मद्यसेवनास, तंबाखू, पान खाण्यास व विडी, सिगारेट ओढण्यास सक्त बंदी घालण्यात आलेली आहे. या नियमाचे उल्लंघन करणाऱ्याविरुद्ध कडक कारवाई केली जाईल. प्राथमिक शिक्षा म्हणून ५००/- रू दंड आकारला जाईल. सदर बाबीची विद्यार्थ्यांकडून पुनरावृत्ती घडल्यास प्रवेश रद्द केला जाईल.

स्वच्छतेसंबंधी :

१) प्रत्येक विद्यार्थ्यांने महाविद्यालयाचा परीसर स्वच्छ राहील याची दक्षता घ्यावी.

२) वापरलेले कागद, चिठ्ठ्या, प्लॅस्टिक, खाद्यपदार्थांचे कव्हर/रॅपर इ. प्रांगणात टाकू नयेत. या सर्व टाकाऊ वस्तू जवळच्या कचराकुंडीतच टाकाव्यात.

भ्रमणध्वनी वापरावर बंदी :

महाविद्यालयाच्या परिसरात विशेषत चालू तासिकेमध्ये भ्रमणध्वनी वापरावर प्रशासनाने निर्बंध आणलेले आहेत. महाविद्यालयात भ्रमणध्वनी वापरणे हे बेशिस्त तसेच नियमभंग समजून भ्रमणध्वनी वापरणाऱ्यावर रु. ५००/- चा दंड आकारण्यात येईल. व भ्रमणध्वनी जप्त केला जाईल.

रॅगिंग प्रकरणी शिक्षा :

रॅगिंगबाबत दोषी आढळून आल्यास संबंधितावर खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात येईल :

१) वर्ग प्रवेश बंद करणे, ओळखपत्र रद्द करणे, चालू वर्ग व वसतिगृहातील प्रवेश रद्द करणे.

२) परीक्षेपासून वंचित ठेवणे, संबंधित परीक्षेचे मूल्यमापन थांबविणे व परीक्षेचा निकाल राखून ठेवणे.

३) राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय क्रीडासंघ, युवक महोत्सव, विद्यार्थी कल्याण मंडळ व इतर मंडळावरील प्रतिनिधीत्व रद्द करणे.

४) राज्य व केंद्रशासनाची शिष्यवृत्ती, फेलोशिप रोखणे.

५) दोषी विद्यार्थ्याला रोख रु. २५,०००/- पर्यंत दंड आकारणे.

वि.सू. : रॅगिंग बाबत सर्वोच्च न्यायालय, राज्य व केंद्रशासनाचे नियम, मार्गदर्शक तत्त्वे व कायद्याचे काटेकोरपणे पालन केले जाईल. याप्रकरणी दोषी विद्यार्थ्यांवर दंडात्मक कार्यवाही करण्यात येईल. त्याकरिता स्वतंत्र ॲन्टी रॅगिंग समिती कार्यरत आहे.

खालील कृत्यांचा शिस्तभंगात समावेश होतो :

१) ओळखपत्राशिवाय महाविद्यालयात येणे.

२) गणवेषात न येणे किंवा अपुऱ्या गणवेशात येणे.

३) गटबाजी करणे.

४) गोंधळ घालणे.

५) भांडणे करणे.

६) सामूहिक सुट्टी घेणे.

७) विद्यार्थिनची छेडछाड करणे.

८) कर्मचारी व प्राध्यापकांशी उद्धट वर्तन करणे.

९) प्राध्यापकांचा आज्ञाभंग करणे.

१०) गट करून प्रांगणात एकत्र बसणे किंवा थांबणे.

११) तंबाखू, पान खाणे, भिंतीवर थुंकणे व धुम्रपान करणे.

१२) महाविद्यालयाच्या इमारतीवर, डेस्कवर, फलकावर असभ्य मजकूर लिहिणे व चित्रे काढणे.

१३) वर्ग चालू असतांना व्हरांड्यात रेंगाळणे किंवा वर्गासमोर उभे राहून विक्षिप्त हालचाली करणे इ.

१४) महाविद्यालयाच्या परवानगीशिवाय सहलीस जाणे, परस्पर सहलीचे आयोजन करणे, महाविद्यालयाच्या बाहेर स्नेह-संमेलनासारखे कार्यक्रम आयोजित करणे, वर्गामध्ये वाढदिवस साजरा करणे, महाविद्यालयातील पाण्याच्या नळ तोट्या चालू ठेवणे इ. बेशिस्त वर्तन समजले जाईल.

१५) बेशिस्त वर्तन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांना प्रत्यक्ष भेटून किंवा पत्राने सूचना दिली जाते. त्याशिवाय विद्यार्थ्यांना दंड आकारला जातो. शैक्षणिक सवलती बंद केल्या जातात. परीक्षा फॉर्म भरला जात नाही. प्रवेश रद्द केला जातो. विशिष्टप्रसंगी विद्यार्थ्यांवर पोलीस कारवाई केली जाते.

विद्यार्थी परिषद :

अ) महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा २०१७ प्रमाणे या शैक्षणिक वर्षासाठी विद्यार्थी परिषद गठीत करण्यात येईल.

'शाहूश्री' पुरस्कार :

दरवर्षी आपल्या महाविद्यालयातून **'शाहूश्री'** साठी आष्टपैलू विद्यार्थ्याची निवड केली जाते. जो विद्यार्थी महाविद्यालयात नियमित असतो, महाविद्यालयातील विविध उपक्रमांत पुढाकार घेतो, अभ्यासात नेत्रदिपक यश संपादन करतो, तसेच इतर विद्यार्थी, कर्मचारी, प्राध्यापक यांच्याशी सलोख्याने वागतो व सामाजिक बांधिलकी बाळगतो अशा अष्टपैलू विद्यार्थ्याची महाविद्यालयामार्फत स्नेहसंमेलनात 'शाहूश्री' साठी घोषणा केली जाते व गुणगौरव कायक्रमातून त्याचा गौरव केला जातो.

राष्ट्रीय सेवा योजना :

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक जाणीव, श्रमप्रतिष्ठा व कलागुणांच्या विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेतर्फे कॅम्प आयोजन करणे, शिबिराचे आयोजन इ. विविध उपक्रम राबविले जातात.

राष्ट्रीय सेवा योजनेतील विविध उपक्रम :

रक्तदान, झोपडपट्टी सर्वेक्षण, अंध - अपंग मैत्री, नैसर्गिक आपत्तीमध्ये मदत, वर्तमान ज्वलंत प्रश्नावर चर्चासत्र, कलापथक, पथनाट्य, अंधश्रद्धा निर्मुलन इत्यादी.

१) सहभागी विद्यार्थ्यांची संख्या - २५०

२) युवक शिबीर - १२५ विद्यार्थ्यांसाठी, दिवाळीच्या सुट्टीत ग्रामीण भागात ७ दिवसांचे शिबिर आयोजित केले जाते.

३) दोन वर्ष पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्याला प्रमाणपत्र व ५ गुण देण्यात येतील.

४) तिसऱ्या वर्षात कार्यरत असलेल्या विद्यार्थी स्वयंसेवकांपैकी दोन उत्कृष्ट स्वयंसेवकांना पारितोषिके दिली जातात.

शैक्षणिक सहली :

महाविद्यालयातर्फे केवळ दिवाळीच्या सुट्टीतच विविध विषयांच्या शैक्षणिक सहलीचे आयोजन केले जाते.

राजर्षी शाहू व्याख्यानमाला :

महाविद्यालयातील विद्यार्थी, शिक्षक - शिक्षकेत्तर कर्मचारी आणि नागरिक यांचे प्रबोधन व्हावे, त्यांनी जननिष्ठ विचार करावा, विचारांना चालना मिळावी, यासाठी ही व्याख्यानमाला गेल्या अनेक वर्षापासून चालविण्यात येते. या व्याख्यानमालेत सुमारे ६० नामांकित वक्त्यांची व्याख्याने झाली आहेत.

क्रीडा विभाग :

विद्यार्थी-विद्यार्थिनच्या अंगी खिलाडूवृत्तीचा विकास व्हावा, देशी - विदेशी खेळांची आवड निर्माण व्हावी, आरोग्य संवर्धन व्हावे. यासाठी महाविद्यालयामध्ये क्रीडा विभाग कार्यरत आहे. बैठे खेळ, (इनडोअर मॅचेस), मैदानी खेळ यात महाविद्यालयाच्या क्रीडा संघाने महाविद्यालयीन, आंतर महाविद्यालयीन, विद्यापीठीय व आंतर विद्यापीठीय आणि राज्य पातळीवर नेत्रदीपक यश मिळविले आहे. काही क्रीडा स्पर्धामध्ये राष्ट्रीय पातळीवरही प्रतिनिधित्व मिळविण्याचा बहुमान संपादित केला आहे. तसेच Boxing सारख्या आंतरराष्ट्रीय खेळाचे प्रशिक्षण येथे दिले जाते. महाविद्यालयामध्ये आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे इनडोअर स्टेडीयम व जलतरण तलाव उपलब्ध आहेत.

जिम्नॅशियम :

महाविद्यालयातील व महाविद्यालयाबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी व विद्यार्थिनींसाठी महाविद्यालयाच्या परिसरात स्वतंत्र सुसज्ज जिम्नॅशियम उपलब्ध आहे.

हेल्थ केअर व समूपदेशन केंद्र :

महाविद्यालयात हेल्थ केअर सेंटर अस्तित्वात असून विद्यार्थ्यांची आरोग्य तपासणी व समूपदेशन नियमितपणे केले जाते.

व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र :

शासकीय, निमशासकीय आणि खाजगी संस्था तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्याकडे निरनिराळ्या प्रकारच्या नोकऱ्यांसाठी उमेदवारांची भरती वेळोवेळी होत असते. ज्या विद्यार्थ्यांना रोजगार, नोकरी यांची गरज आहे, त्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी महाविद्यालयाने स्वतंत्र विभाग निर्माण केला आहे. नोकऱ्यासाठी होणाऱ्या पूर्वपरीक्षा, तोंडी मुलाखती यांची माहिती वेळोवेळी सूचना फलकावर लावण्यात येते. तसेच गरजू विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यात येते. ज्यांना स्वयंरोजगाराची गरज आहे. अशा विद्यार्थ्यांसाठी निरनिराळ्या प्रकारची माहिती पुरविली जाते. तसेच सर्वांना संबंधित कार्यालयाच्या अधिकाऱ्याकडून मार्गदर्शन केले जाते.

प्लेसमेंट सेल :

विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख शिक्षण देण्याच्या दृष्टीने महाविद्यालयाने एक स्वतंत्र सेलची निर्मिती केलेली असून या कामी स्वतंत्र ऑफिसरची नियुक्ती केलेली आहे. त्या अंतर्गत राष्ट्रीय / बहुराष्ट्रीय तसेच खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्रातील नामांकित कंपन्याच्या मागणीनुसार लागणाऱ्या पदासाठी अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांची निवड या प्लेसमेंट सेलद्वारे कॅम्पस इन्टरव्यूव्ह घेऊन करण्यात येते.

अॅल्युमनी असोशिएशन (माजी विद्यार्थी संघटना) :

महाविद्यालयात अॅल्युमनी असोशिएशन कार्यरत आहे. प्रत्येक शाखेच्या अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांकडून अर्ज भरून घेतला जातो व असोशिएशनचा सदस्य करून घेतले जाते. महाविद्यालयात या असोशिएशनच्या नियमित बैठका घेतल्या जातात.

शाहू कॅन्टीन :

महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक, शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी माफक दरामध्ये कॅन्टनची सुविधा उपलब्ध करुन देण्यात आलेली आहे.

पॅरेंट - टीचर असोशिएशन :

महाविद्यालयात पॅरेंट-टीचर असोशिएशन अस्तित्वात असून त्यांच्या नियमित बैठका घेतल्या जातात.

रेमेडियल कोचिंग :

यु.जी.सी.च्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार मागासवर्गीय व अल्पसंख्यांक या प्रवर्गातील अभ्यासात कमी पडणाऱ्या व अनुत्तीर्ण विद्यार्थ्यांकरिता महाविद्यालयात रेमेडियल कोचिंगची स्वतंत्र व्यवस्था करण्यात आलेली आहे.

एस.सी./एस.टी/ओ.बी.सी. सेल :

केंद्रशासनाच्या धोरणाला अनुसरून मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे प्रश्न, अडी-अडचणी सोडवण्यासाठी स्वतंत्र एस.सी., एस.टी. व ओ.बी.सी. सेलची स्थापना करण्यात आलेली आहे.

राजर्षी शाहू प्रबोधिनी :

राजर्षी शाहू प्रबोधिनी अंतर्गत विविध स्पर्धा परीक्षांचे मार्गदर्शन वर्ग चालविले जातात. या वर्गामध्ये महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाद्वारे वर्ग - १, वर्ग - २, व वर्ग - ३ पदांसाठी घेण्यात येणाऱ्या सर्व स्पर्धा परीक्षांचे वर्ग घेतले जातात. यामध्ये उपजिल्हाधिकारी, पोलीस उप-अधिक्षक, कक्ष अधिकारी, तहसीलदार, गटविकास अधिकारी, विक्रीकर अधीकारी, कक्ष अधिकारी, विशेष लेखा परीक्षक, समाजकल्याण अधिकारी, वित्त व लेखा अधिकारी, नगरपालिका मुख्याधिकारी, पोलीस उपनिरीक्षक, विक्रीकर निरीक्षक, मंत्रालय सहाय्यक या पदांचा समावेश होतो. या करीता एक स्वतंत्र बी.ए. (सीईपी स्पेशल बॅच) ची सुरूवात करण्यात आलेली आहे.

सांस्कृतिक मंडळ :

विद्यार्थ्यांच्या अंगभूत कलागुणांना वाव देण्याकरिता महाविद्यालयाचे सांस्कृतिक मंडळ कार्यरत आहे. महाराष्ट्राच्या लोककला, लोकनृत्य, लोकसंगीत, शास्त्रीय व सुगम गायन, शास्त्रीय वाद्य, पाश्चात्त्य संगीत, नृत्य, नाट्य चित्रकला, रांगोळी, मृद्‌मूर्तीकला, भारूड, गोंधळ, वक्तृत्व, वादविवाद, काव्यवाचन अशा विविध कला प्रकाराबाबत विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन व प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून या कलाप्रकारात विकसित केले जाते. विद्यापिठीय युवक महोत्सव, विभागीय व राष्ट्रीय युवक महोत्सव, राज्यस्तरीय नृत्य व नाट्य स्पर्धा, विविध स्तरीय वक्तृत्व व वादविवाद स्पर्धा या व अशा स्पर्धाकरिता विद्यार्थ्यांमध्ये स्पर्धात्मक पात्रता विकसित करून स्पर्धा जिंकण्याकरिता त्यांना प्रोत्साहन दिले जाते. महाविद्यालयात आयोजित केल्या जाणाऱ्या विविध स्पर्धा व वार्षिक स्नेहसंमेलनातून विद्यार्थ्यांच्या कलाविष्काराला संधी देण्यात येते.

वाङ्‌मय मंडळ :

कोणत्याही संस्कृतीची ओळख त्या त्या भाषेतील महत्त्वाच्या वैचारिक आणि ललित वाङ्‌मयावरून होऊ शकते. प्रत्येक मनुष्य हा कलावंत किंवा रसिक तरी नक्कीच असतो. महाविद्यालयातील वाङ्‌मय मंडळ कविता, कथा, वैचारिक साहित्य इत्यादी लेखनगुणांच्या विकासासाठी प्रयत्न करते. महाविद्यालयात काव्यवाचन / गायन आणि कथाकथनाचे कार्यक्रम आणि स्पर्धा होत असतात. या मंडळामार्फत एक हस्तलिखित भित्तीपत्रक चालविण्यात येते.

या मंडळामार्फत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आंतरमहाविद्यालयीन निबंध स्पर्धा आयोजित केली जाते. सद्यकालीन प्रश्न, काही सैद्धांतिक प्रश्नावर विषय देऊन स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांकडून निबंध मागविले जातात आणि गुणानुक्रमे पहिल्या तीन निबंधांना पारितोषिके दिली जातात.

वाणिज्य मंडळ :

उत्पादन, विनिमय, वितरण, नफा - तोटा, नियोजन, अंदाजपत्रके, नोंदी या गोष्टना आयुष्यात महत्त्व असते. त्यामुळे जीवनाला शिस्त येते. देशाचे अंदाजपत्रक आणि नियोजन असते तसेच सर्व सामाजिक संस्था आणि कुटुंबाचेही नियोजन असते. विद्यार्थ्यांनी वाणिज्य विषयांचा अभ्यास करून त्यांचा वैयक्तिक आणि सामाजिक जीवनात उपयोग करावा या उद्देशाने हे मंडळ चालविले जाते. या मंडळामार्फत संबंधित विषयातील नामवंत अभ्यासकांची व्याख्याने महाविद्यालयात होतात. विद्यापीठ व जिल्हा पातळीवर **कॉमर्स आयडॉल** स्पर्धेचे आयोजन केले जाते.

सामाजिकशास्त्र मंडळ :

मनुष्य हा समाजशील प्राणी आहे. त्याचा एकाच वेळी समाज, धर्म, अर्थकारण, राजकारण, संस्कृती यांच्याशी संबंध येतो. जीवनाची ही सर्व अंगे एकमेकांशी संबंधित असतात. या मंडळाच्या वतीने विद्यार्थ्यांना सामाजिक शास्त्रांचा परिचय करून देणे, जीवनातील स्थान समजून देणे, हे या मंडळाचे उद्दिष्ट आहे. विद्यार्थ्यांनी स्वतः आपल्या विषयावर चिंतन करणे, निबंध लिहिणे, नामवंत अभ्यासक तज्ञांची व्याख्याने आयोजित करणे इत्यादी उपक्रम हे मंडळ राबविते. अभ्यासक्रमांतर्गत सहलीचे आयोजनही करण्यात येते.

विज्ञान मंडळ :

सकल विश्वाचं कल्याण करण्याचं उद्दिष्ट घेऊन, तर्काला प्रायोगिकतेची जोड देऊन विज्ञानाने चौफेर प्रगती केली आहे. या प्रगतीचं क्षितिज रुंदावत आहे. या वैज्ञानिक प्रगतीमध्ये महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी भरीव योगदान द्यावे, याकरिता विद्यार्थ्यांची जिज्ञासा व वैज्ञानिक दृष्टीला विवेकाचे अधिष्ठान देण्याचे काम करण्याकरिता महाविद्यालयाच्या विज्ञान मंडळाची निर्मिती करण्यात आली आहे. याची पूर्तता करण्याकरिता वैज्ञानिक तत्त्वांच्या अभ्यासकांच्या सेमीनार्सचे आयोजन, विज्ञान प्रदर्शन, विद्यार्थ्यांना देण्यात आलेल्या प्रोजेक्टसचे सादरीकरणे, विद्यार्थ्यांच्या मनात स्रवनाऱ्या विविध संकल्पना मांडण्याकरिता भित्तीपत्रकांचे प्रकाशन केले जाते. या विज्ञान मंडळा व्यतिरिक्त विभागनिहाय विविध विज्ञान विषयक एकूण ६ अभ्यास मंडळे महाविद्यालयात कार्यरत आहेत. या विविध अभ्यास मंडळाद्वारे विज्ञान विषयक व्याख्याने व इतर उपक्रम आयोजित केले जातात. विद्यापीठ व राज्य पातळीवर आयोजित होणाऱ्या आविष्कार या वैज्ञानिक उपक्रमांत भाग घेण्याकरिता विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन व प्रोत्साहन दिले जाते.

अविष्कार - राज्यस्तरीय संशोधन प्रकल्प स्पर्धा :

अविष्कार ही अंतरविद्यापीठीय संशोधन प्रकल्प स्पर्धा असून ती पदवी, पदव्युत्तर पदवी, एम.फिल व पी.एच.डी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता आहे. ही स्पर्धा इ.स.२००६ पासुन महाराष्ट्राचे तत्कालिन राज्यपाल श्री.एस.एम. कृष्णा यांच्या सुचनेनुसार आयोजित करण्यात येत असून ती 'अश्वमेध' व 'इंद्रधनुष्य' या राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील स्पर्धा प्रमाणे आहे.

अविष्कारची मुख्य उद्दिष्टे :

* महाविद्यालयीन व विद्यापिठीय विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधन वृत्ती वृद्धिंगत करणे.
* विद्यार्थ्यांच्या मनातील नाविन्यपुर्ण संकल्पनांना प्रोत्साहित करणे.
* विद्यार्थ्यांना त्यांची बुद्धिमत्ता व शैक्षणिक गुणवत्ता प्रकट करण्याची संधी उपलब्ध करून देणे.
* विद्यार्थ्यांचा औद्योगिक, संशोधन व विकास संस्थेशी सुसंवाद घडवून आणणे.

सहभागाचे निकष :

1) पदवी, पदव्युत्तर पदवी, एम.फिल, पी.एच.डी विद्यार्थी व शिक्षक यांची नोंदणी स्वतंत्र श्रेणीतुन करता येते.
2) कला, विज्ञान व वाणिज्य शाखेतील विद्यार्थी स्वतंत्रपणे सहभाग नोंदवू शकतात.
3) सहभाग घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांची वयोमर्यादा खालील प्रमाणे राहिल.

श्रेणी	वयोमर्यादा
पदवी	:- २५ वर्षापर्यंत
पदव्युत्तर पदवी	:-३० वर्षापर्यत
एम.फिल, पी.एच.डी व शिक्षक	:- वयोमर्यादा नाही

महाविद्यालयीन वार्षिकांक :

महाविद्यालयातील अनेक विद्यार्थ्यांमध्ये सृजनक्षमता असते. त्यांच्या सृजनशीलतेला चालना देण्यासाठी, रसग्रहण, आकलन, समीक्षनदृष्टी यावी, मर्मज्ञता वाढावी यासाठी महाविद्यालयामार्फत **'शब्दगंध'** वार्षिकांक काढण्यात येतो. यामध्ये कथा, कविता, वैचारिक व विज्ञानविषयक लेख, समीक्षा इत्यादी लेखनाला प्राधान्य देण्यात येते.

राष्ट्रीय छात्र सेना (मुले) :

प्रवेश क्षमता : ५४

राष्ट्रीय छात्र सेना (मुली) :

प्रवेश क्षमता : ५४

राष्ट्रीय छात्र सेना भविष्यातील संधी (मुले / मुली) :

१) 'सी प्रमाणपत्र' 'बी' ग्रेडमध्ये उत्तीर्ण होणाऱ्या कॅडेटसना सैन्यामध्ये अधिकारी पदासाठी सरळ मुलाखतीसाठी जाता येते. सी. डी. एस. परीक्षेची गरज नाही.

२) सतत दोन वर्षे प्रशिक्षण घेणाऱ्या आणि एका कॅम्पमध्ये सहभाग घेतलेल्या तसेच ७५% हजेरी असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पदवी परीक्षेच्या अंतिम वर्षाच्या गुणात ०५ गुणाची वाढ.

३) विविध स्कॉलरशिपस्

४) युथ एक्सचेंज प्रोग्रॅम (YEP) अंतर्गत बाहेर देशास जाण्याची संधी.

५) आय.पी.एस. आणि पी.एस.आय. निवडीच्या वेळी प्राधान्य.

६) राष्ट्रीय व राज्य पातळीवरील विविध कॅम्पमध्ये सहभागी होता येते.

७) पदवी स्तरावर एन.सी.सी. इंटरडिसीप्लीनरी इलेक्टिव हा विषय सुरू करण्यात आलेला आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ नाशिक अभ्यासकेंद्र :

मुक्त विद्यापीठाचे अधिकृत अभ्यासकेंद्र म्हणून जून १९९० मध्ये या महाविद्यालयास मान्यता मिळालेली आहे. बी.ए. व बी.कॉम, बी.एस्सी च्या अभ्यासक्रमाशिवाय एम.ए. मराठी, हिंदी, इंग्रजी, व एम.कॉम या अभ्यासक्रमासाठी विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जातो.

कौस्तुभ दिवेगावकर हा, या केंद्राचा विद्यार्थी यु.पी.एस.सी. परीक्षेत महाराष्ट्रातून सर्वप्रथम आलेला आहे. आमचे केंद्र महाराष्ट्रात विद्यार्थी संख्येने सर्वात मोठे केंद्र असून मुक्त विद्यापीठाकडून उत्कृष्ठ केंद्र व संस्था म्हणून गौरव झालेला आहे.

मुलचे बसतिगृह :

महाविद्यालयाच्या परिसरात कनिष्ठ व वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थिनना वसतिगृहात राहण्याची सोय आहे. या वसतिगृहात १२० विद्यार्थिनना गुणवत्तेनुसार प्रवेश दिला जातो. त्यांची भोजन व्यवस्था वसतिगृहातच असते. प्रवेश मिळविलेल्या विद्यार्थिनना बसतिगृहाचे नियम बंधनकारक राहतील. कनिष्ठ विज्ञान महाविद्यालयाच्या संकुलात इतर ५ वसतिगृहे आहेत.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर वाचन स्पर्धा :

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या मनामध्ये अभ्यासेत्तर ग्रंथांच्या वाचनाची आवड निर्माण व्हावी, त्यांच्या वाचनाला निश्चित दिशा व चिंतनाला वैचारिक अधिष्ठाण प्राप्त व्हावे या उद्देशाने ही स्पर्धा

आयोजित करण्यात येते. जुलै ते डिसेंबर या कालावधीत केले जाणारे वाचन या स्पर्धेसाठी ग्राह्य मानण्यात येईल. संबंधित ग्रंथांच्या वाचनाचा मुद्देसुद व थोडक्यात सारांश लेखी स्वरूपात, स्पर्धा समितीकडे द्यावा लागेल. गुणानुक्रमे पहिल्या दहा विद्यार्थ्यांची मौखिक चाचणी घेण्यात येईल व त्यासाठी वेगळे गुण देण्यात येतील. प्रथम, द्वितीय व तृतीय येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अनुक्रमे ५०० रु., ३०० रु. व २०० रु.चे पारितोषिक व विशेष प्रमाणपत्र देण्यात येईल. या योजनेत भाग घेणाऱ्या वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना नोंदणी करावी लागेल.

महात्मा फुले लेखन स्पर्धा :

विद्यार्थ्यांच्या ललित, वैचारिक, सामाजिक व वर्तमान परिस्थितीवरील केल्या जाणाऱ्या लेखनाला दर्जा प्राप्त व्हावा आणि त्यांच्या लेखन कौशल्याला वाव मिळावा म्हणून या स्पर्धेचे आयोजन केले जाईल. जुलै ते डिसेंबर या कालावधीत विविध वृत्तपत्र, मासिके तसेच नियतकालिके इत्यादीमधून प्रकाशित झालेल्या लेखनास या स्पर्धेसाठी ग्राह्य मानण्यात येईल. विविध पातळीवरील निबंध, काव्य, कथा व इतर स्पर्धेतील लेखांना देखील गुणदान करण्यात येईल. गुणानुक्रमे पहिल्या दहा विद्यार्थ्यांची मौखिक चाचणी घेण्यात येईल व त्यासाठी वेगळे गुण देण्यात येतील. प्रथम, द्वितीय व तृतीय येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अनुक्रमे ५०० रु., ३०० रु. व २०० रु.चे पारितोषिक तसेच विशेष प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

प्राचार्य अनिरुद्ध जाधव कमवा व शिका योजना :

शिक्षण क्षेत्रातील दीपस्तंभ असलेल्या कर्मवीर भाऊराव पाटलांनी मोठ्या ध्येयवादाने ग्रामीण भागातून शिक्षणाचा प्रसार व प्रचार करण्यासाठी कमवा व शिका योजनेचा मोठ्या आग्रहाने पुरस्कार केला होता. हाच आदर्श डोळ्यांपुढे ठेवून या महाविद्यालयामध्ये '**प्राचार्य अनिरुद्ध जाधव कमवा व शिका योजना**' राबविण्यात येते. कष्टाळू, होतकरू, प्रामाणिक, गरीब व गरजू विद्यार्थ्यांना स्वावलंबी वृत्तीने आपले स्वतःचे शिक्षण पूर्ण करता यावे यासाठी त्यांच्या परिश्रमाची योग्यता पाहून त्यांना विविध प्रकारचे काम उपलब्ध करून दिले जाते.

कर्मयोगी ॲड. नारायणराव पाटील विद्यार्थी साहाय्य निधी :

२००७-२००८ या शैक्षणिक वर्षापासून महाविद्यालयाच्या कला शाखेतील विविध वर्गात प्रवेश घेतलेल्या ग्रामीण, गरीब, होतकरू व आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत विद्यार्थ्यांना आपले स्वतःचे शिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण करता यावे यासाठी कर्मयोगी ॲड. नारायणराव पाटील विद्यार्थी साहाय्य निधीतून शिष्यवृत्ती योजना राबविण्यात येत आहे.

या योजनेअंतर्गत ११वी व १२वी कला शाखेत प्रवेश घेतलेल्या प्रत्येक वर्गातील दोन विद्यार्थ्यांना '**तुकाराम पाटील धानोरकर शिष्यवृत्ती**' तसेच याच वर्गातील प्रत्येकी दोन विद्यार्थिनिना '**गीताबाई तुकाराम पाटील धानोरकर शिष्यवृत्ती**' व बी.ए. प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या दोन विद्यार्थ्यांना '**ॲड. नारायणराव पाटील धानोरकर शिष्यवृत्ती**' व तसेच याच वर्गातील दोन विद्यार्थिनिना '**सौ. सुलोचना नारायणराव पाटील धानोरकर शिष्यवृत्ती**' देण्यात येते.

प्राचार्य डॉ. आर. एल. कावळे अनाथ विद्यार्थी दत्तक योजना :

२००८-०९ या शैक्षणिक वर्षापासून निराधार, कष्टाळू, होतकरू व प्रामाणिक अशा अनाथ विद्यार्थ्यांना स्वावलंबी वृत्तीने आपले स्वतःचे शिक्षण पूर्ण करता यावे व आपले जीवन यशस्वीरित्या जगता यावे या उदात्त हेतूने '**प्राचार्य डॉ. आर. एल. कावळे अनाथ विद्यार्थी दत्तक योजना**' सुरू करण्यात आलेली आहे.

या योजनेअंतर्गत दरवर्षी दोन विद्यार्थ्यांची त्यांच्या सामाजिक / कौटुंबिक व आर्थिक पार्श्वभूमीच्या व शैक्षणिक योग्यतेच्या आधारे निवड केली जाणार असून, त्यांचा या महाविद्यालयातील संपूर्ण शैक्षणिक खर्च या योजनेतून केला जाणार आहे.

ग्रंथालय विभागाचे सर्वसाधारण नियम :

१) महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालय सभासदत्व फॉर्म भरणे अनिवार्य आहे.

२) ग्रंथालय सभासदत्व फॉर्मवरील भरलेली माहिती खोटी आढळून आल्यास नियमाप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येईल.

३) प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना शुल्क रु. २५/- भरुन संगणकीय ओळखपत्र घ्यावे लागेल.

४) महाविद्यालयात येताना विद्यार्थ्यांसोबत ओळखपत्र असणे बंधनकारक आहे. महाविद्यालयीन कर्मचाऱ्यांनी मागणी करताच ओळखपत्र सादर करावे लागेल.

५) विद्यार्थ्यांने ग्रंथालय व वाचनकक्षात गणवेशात असणे आवश्यक आहे. रात्रीच्या अभ्यासिकेत गणवेशात येणे अनिवार्य नाही मात्र ओळखपत्र अनिवार्य असेल.

६) डुप्लिकेट ओळखपत्रासाठी रु. १००/- शुल्क आकारण्यात येईल.

७) ग्रंथालयातून ग्रंथ घेत असताना त्याची पाने तपासून घ्यावीत.

८) ग्रंथाची पाने फाडल्यावर झेरॉक्स चार्ज प्रती पेज रु. १/- व ग्रंथ बांधणी शुल्क रु ३०/- आकारण्यात येईल व संबंधित ग्रंथाची पुर्ण रक्कम वसुल केली जाईल.

९) ग्रंथ हरवल्यास किंवा अत्यंत खराब केल्यास नविन ग्रंथ उपलब्ध करुन द्यावा लागेल, अन्यथा ग्रंथाच्या अद्ययावत किंमतीच्या दुप्पट रक्कम वसूल केली जाईल, परंतु ग्रंथाची दुप्पट किंमत रु. १००/- पेक्षा कमी होत असेल तर कमीत कमी रु. १००/- किंमत आकारण्यात येईल.

१०) अभ्यासिकेतून ओळखपत्रावर घेतलेली पुस्तके किंवा इतर वाचनसाहित्य घरी जाताना परत करावीत, अन्यथा दररोज रु. १०/- या प्रमाणे दंड आकारण्यात येईल.

११) दिवाळीच्या सुट्टीत नेहमीप्रमाणे देवघेव विभाग चालू राहील. दिवाळी अथवा उन्हाळी संपूर्ण सुट्टीसाठी ग्रंथालयाच्या देवघेव विभागातून पुस्तके मिळणार नाहीत. सुट्टीमधील लागलेला विलंब शुल्क कोणत्याही सबबीवर माफ केला जाणार नाही.

१२) ग्रंथालयातील कर्मचाऱ्यांशी असभ्य वर्तन करणे व शिस्त

न पाळणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या ग्रंथालय सवलती बंद केल्या जातील.तसेच अशा विद्यार्थ्यांस दंड आकारला जाईल अथवा प्रवेश रद्द केला जाईल.

१३) शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीपासुनच वाचनकक्ष व सकाळी ८.३० ते रात्री ११.०० या वेळपर्यंत चालू राहील.

१४) चालू शैक्षणिक वर्षापासुन विद्यार्थ्यामध्ये वाचनाची आवड वृध्दिंगत होण्यासाठी Best Reader Award देण्यात येणार आहे. सदर पुरस्कारासाठी विद्यार्थ्याचा वर्षभरात ग्रंथालयाचा केलेला वापर विचारात घेण्यात येईल. या पुरस्काराचे स्वरुप रु.१०००/- किंमतीचे ग्रंथ असे राहील. त्या विद्यार्थ्यास त्याच्या वाचनाच्या आवडीनूसार ग्रंथ देण्यात येईल.

१५) विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालयात/वाचनकक्षात प्रवेश केल्याबरोबर बायोमेट्रीक अटेंडन्स सिस्टीमवर आपली उपस्थिती नोंदवावी.

१६) विद्यार्थ्यांच्या सोईसाठी (१५) विभागात डिपार्टमेंटल लायब्ररीची व्यवस्था करण्यात आली आहे.

१७) १९७० पासुनचे संशोधन उपयोगी नियतकालिकांच्या बांधीव खंडाची यादी महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात आलेली आहे.

१८) ग्रंथालयात प्रवेश केल्याबरोबर आप-आपले मोबाईल्स् बंद ठेवावेत. अन्यथा नियमाप्रमाणे दंड आकारण्यात येईल.

१९) ग्रंथालयासंदर्भात विद्यार्थ्यांच्या काही तक्रारी असल्यास त्या लेखी स्वरुपात देवघेव विभागातील सूचना पेटीत टाकाव्यात अथवा ग्रंथपालाशी संपर्क साधावा.

२०) **डॉ. ए.पी.जे. अब्दुल कलाम वाचन कट्टा :** महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांमध्ये वाचनाची गोडी निर्माण व्हावी आणि अभ्यासक्रमाव्यतिरीक्त इतर वेगवेगळ्या आशयाची पुस्तके वाचून प्रगल्भता वाढावी म्हणून शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पासून डॉ.ए.पी.जे. अब्दुल कलाम वाचन कट्टा निर्माण करण्यात आला आहे. त्यामध्ये विद्यार्थ्यांनी कपाटातील ग्रंथ, नियतकालिके व वृत्तपत्रे स्वतः कपाटातून घेऊन वाचन करुन परत कपाटात ठेवावयचे आहे. सदरील साहित्य घरी घेऊन गेल्यास विद्यार्थ्यांना रु. ५००/- दंड आकारण्यात येतो.

देवघेव विभाग :

१) देवघेव विभाग सोमवार ते शनिवार सकाळी १०.०० ते ५.०० या वेळेत चालू राहील.

२) विद्यार्थ्यांना संगणकीय ओळखपत्रावर दोन ग्रंथ सात दिवसाकरिता दिले जातील.

३) वाचनस्पर्धा व लेखन स्पर्धेसाठी संबंधीत विभागामार्फत शिफारस केलेल्या विद्यार्थ्यांना ओळखपत्रावरील पुस्तकाशिवाय ग्रंथालयातून अतिरिक्त एक ग्रंथ दिला जाईल.

४) संदर्भ ग्रंथ व दुर्मिळ ग्रंथ घरी दिले जाणार नाहीत,मात्र ते वाचनकक्षात ओळखपत्रावर घेवून वाचता येतील.

५) देवघेव विभागातून ओळखपत्रावर देण्यात आलेली पुस्तके दिलेल्या मुदतीच्या आत परत न केल्यास प्रती आठवडा रु.१/- याप्रमाणे विलंब शुल्क आकारला जाईल. मागणी व ग्रंथाच्या उपलब्धतेनुसार ओळखपत्रावर देण्यात आलेल्या पुस्तकांचे शक्य असल्यास नुतनीकरण करण्यात येईल. परंतु कांही विशिष्ट ग्रंथ (जादा मागणी असलेले) मुद्दाम जाणीवपूर्वक दिलेल्या मुदतीत परत न केल्यास प्रतीदिन रु. ५/- याप्रमाणे दंड आकारला जाईल.

विशेष पुस्तक पेढी :

१) पदवी व पदव्युत्तर वर्गातील अनुक्रमे पहिल्या पाच (५) गुणवत्ता धारक विद्यार्थ्यांना विनाशुल्क पाठयपुस्तकांचा पुर्ण संच दिला जातो.

३) पुस्तक पेढीतुन पुस्तके घेण्यासाठी प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी ओळखपत्र सोबत आणणे आवश्यक आहे.

४) विद्यार्थ्यांनी वार्षिक परीक्षा संपलेल्या तारखेपासून दहा दिवसाच्या आत पुस्तक-पेढीतील वर्षभरासाठी दिलेली क्रमिक पुस्तके तसेच ओळखपत्रावर सात दिवसासाठी देण्यात आलेले ग्रंथ, वाचनकक्षातुन घेतलेल्या वाचनसाहित्यासह ओळखपत्र परत करणे बंधनकारक राहील. अन्यथा प्रत्येक पुस्तकास रु. १०/- याप्रमाणे दंड आकारण्यात येईल.

वाचनकक्ष :

१) विद्यार्थी-विद्यार्थिनींसाठी स्वतंत्र वाचनकक्षाची सोय.

२) वाचनकक्ष सकाळी ८.३० ते सायं ४.०० पर्यंत उघडे राहील.

३) वाचनकक्षात ओळखपत्राशिवाय प्रवेश मिळणार नाही.

४) वाचनकक्षात पाठयपुस्तकाशिवाय दैनिके, नियतकालिके व प्रश्नपत्रिका संच तसेच MPSC/UPSC, SET/ NET, MBA, GRE इ. विविध स्पर्धात्मक परीक्षेसाठी उपयुक्त ग्रंथ ओळखपत्रावर दिले जातात.

५) संशोधन उपयोगी नियतकालिकाच्या मागील अंकाचे खंड मागणीनुसार ओळखपत्रावर देण्यात येतील.

६) वाचनकक्षात विद्यार्थ्यांनी शांतता पाळावी. इतरांना त्रास होईल असे वर्तन करु नये. बेशिस्तपणा व ग्रंथालय नियमांचे उल्लघंन करु नये.

७) विद्यार्थ्यांनी वाचनकक्षात येताना पैसे, मौल्यवान वस्तु सोबत आणू नयेत. त्या गहाळ झाल्यास महाविद्यालय प्रशासन जबाबदार राहणार नाही.

रात्रीची अभ्यासिका :

१) शैक्षणिकवर्षाच्या सुरुवातीपासुनच याच महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांसाठी रात्रीची अभ्यासिका रविवार व शासकीय सुट्टीच्या दिवससह सायंकाळी ४.०० ते रात्री ११.०० या वेळपर्यंत चालू राहील.

२) रात्रीच्या अभ्यासिकेत फक्त अभ्यासक्रमास अनुसरुन ग्रंथ व इतर पूरक वाचन साहित्य विद्यार्थ्यांना ओळखपत्रावर देण्यात येतील.

३) अभ्यासिकेशिवाय विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयीन परीसरात इतरत्र कोठेही बसू दिले जाणार नाही.

वाणिज्य संगणक प्रयोगशाळा :

वाणिज्य शाखेसाठी स्वतंत्र सुसज्ज अशी संगणक प्रयोगशाळा सुरू करण्यात आली आहे. या प्रयोगशाळेचा मुख्य हेतू म्हणजे विद्यार्थ्यांना आधुनिक, आवश्यक आणि व्यावसायाभिमुख संगणक प्रशिक्षण देणे हा आहे. या प्रयोगशाळेमध्ये बी.कॉम. प्रथम, द्वितीय, तृतीय आणि एम.कॉम. प्रथम व द्वितीय वर्षातील विद्यार्थ्यांचे प्रात्यक्षिक होतात. डी.टी.पी. आणि टॅली (७.२) हे अभ्यासक्रम सुरू होत आहेत. हे सर्व अभ्यासक्रम प्रत्येकी तीन महिन्यांचे आहेत.

ई-लर्निंग सेंटर :

इंटरनेटच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना विविध विषयांची माहिती उपलब्ध करून घेण्यासाठी मोफत ई-लर्निंग सेंटरची सुविधा उपलब्ध करुन देण्यात आली आहे.

लॅंग्वेज लॅब :

यु.जी.सी.-सी.पी.ई. योजनेअंतर्गत २००७-०८ या शैक्षणिक वर्षापासून वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना इंग्रजी भाषा विषयामध्ये प्राविण्य प्राप्त करून देण्याच्या हेतूने नव्यानेच सुसज्ज अशी 'लॅंग्वेज लॅब' सुरू करण्यात आली आहे.

कोची येथील ETNL आणि UK ची Linguaphone अशा दोन आधुनिक सॉफ्टवेअरद्वारा विद्यार्थ्यांना इंग्रजी भाषा कौशल्य (Communicative Skill) शिकविले जाते. विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास जागृत करण्यासाठी आणि इंग्रजी भाषेची गोडी लावण्यासाठी या भाषा प्रयोगशाळेचा अत्यंत चांगला उपयोग होत आहे.

सायकल स्टॅंड :

१) वाहनधारक विद्यार्थ्यांनी आपले वाहन सायकल स्टॅंडवरच ठेवणे बंधनकारक आहे.
२) वाहनांची नोंद सायकल स्टॅंड चालकाच्या नोंदवहीत करावी.
३) सायकल अथवा वाहन कुलूप लावल्याशिवाय ठेवू नये.
४) अल्पकाळासाठी सायकल व मोपेड आणल्यास प्रत्येक दिवसाला अनुक्रमे तीन व पाच रुपये शुल्क द्यावे लागेल.
५) शुल्क पुढील प्रमाणे - सायकल मासिक शुल्क रु. २० व वार्षिक शुल्क रू. २००/ मोटार सायकल मासिक शुल्क रु. ४०/ व वार्षिक शुल्क रू. ४००/
६) आपले वाहन दुसऱ्यास वापरता येणार नाही. तसे केल्यास रु. १००/- दंड आकारण्यात येईल.
७) वाहनास चावी विसरल्यास सायकलीस रु. ५०/- व स्कुटर, मोटार सायकल यास रु. १००/- दंड आकारण्यात येईल.

माहितीचा अधिकार : महाविद्यालयात 'माहितीचा अधिकार अधिनियम - २००५' तरतुदची अमलवजावणी केली जाते.

लैंगिक छळ प्रतिबंधक समिती : महाविद्यालयात महिला छेडछाड - लैंगिक छळ प्रतिबंधक समिती कार्यरत आहे.

रॅगग प्रतिबंधक समिती : महाविद्यालयात रॅगग प्रतिबंधक समिती कार्यरत आहे.

शैक्षणिक समन्वय समिती : महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक प्रश्न, अडीअडचणी सोडवण्यासाठी महाविद्यालयात शैक्षणिक समन्वय समिती कार्यरत आहे. त्याकरिता विद्यार्थ्यांनी संबंधित शाखेतील समिती सदस्याशी संपर्क साधावा.

संगीत विभाग

संगीत क्षेत्रात आवड असणाऱ्या सर्व शाखेतील सर्व वर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी सुगम संगीत पदविका अभ्यासक्रम (Vocal Light Music Diploma Course) २०१९-२० या शैक्षणिक वर्षापासून सुरु करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमासाठी महाविद्यालयातील किंवा महाविद्यालयाच्या बाहेरील कोणताही विद्यार्थी प्रवेश घेऊ शकतो.

सुगम संगीत पदविका अभ्यासक्रम (Vocal Light Music Diploma Course)

अभ्यासक्रम कालावधी : **एक वर्ष**

प्रवेश शुल्क : **३०००/- रु.**

शिष्यवृत्ती : पदवी व पदव्युत्तर शिष्यवृत्ती माहिती

अ.क्र.	शिष्यवृत्तीचे नाव	जात	गुणाची अट	उत्पन्नाची मर्यादा	अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे
1	भारत सरकार मागासवर्गीय शिष्यवृत्ती	S.C. व S.T.	मागील वर्षी उत्तीर्ण किंवा ए.टी.के.टी. प्राप्त असावा.	2.50 लाखा पेक्षा कमी उत्पन्न	1) टी.सी. सत्यप्रत. 2) मागील वर्षाच्या मार्कमेमोची सत्यप्रत. 3) जातीच्या प्रमाणपत्राची सत्यप्रत. 4) वडिलाचे मागील वर्षाचे उत्पन्नाचे मूळ प्रमाणपत्र. (तहसिलदाराने दिलेले.) 5) विद्यार्थ्याचे रहिवाशी प्रमाणपत्र. (तहसिलदाराने दिलेले.) 6) राष्ट्रीयकृत बँकेच्या खात्याची पहिल्या पानाची सत्यप्रत. 7) आधारकार्डची सत्यप्रत. 8) बँकेशी आधार लिंक केलेली पावतीची सत्यप्रत. 9) मूळ बोनाफाईड व महाविद्यालयाच्या ओळखपत्र सत्यप्रत.
		V.J.N.T., O.B.C. व S.B.C.		1 लाखा पेक्षा कमी उत्पन्न	
2	भारत सरकार मागासवर्गीय फ्रिशीप	S.C. व S.T.	मागील वर्षी उत्तीर्ण किंवा ए.टी.के.टी. प्राप्त असावा.	2.50 लाखा पेक्षा जास्त उत्पन्न	भा.स.मा.फ्रिशीप योजनेसाठी वरीलप्रमाणे कागदपत्रे लागतील.
		V.J.N.T., O.B.C. व S.B.C.		1 लाखा ते 8 लाखा पर्यंत	
3	एकलव्य आर्थीक सहाय्य योजना (पदवी व पदव्युत्तर वर्गासाठी)	Open	70 टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त टक्केवारी (विज्ञान शाखा) 60 टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त टक्केवारी (कला व वाणिज्य शाखा)	रु.75,000/- पेक्षा कमी उत्पन्न	1) मागील वर्षाच्या मार्कमेमोची सत्यप्रत. 2) तात्पुरते पदवी प्रमाणपत्राची सत्यप्रत. 3) वडिलाचे मागील वर्षाचे उत्पन्नाचे मूळ प्रमाणपत्र. (तहसिलदाराने दिलेले.) 4) विद्यार्थ्याचे रहिवाशी किंवा डोमासाईल प्रमाणपत्र. (तहसिलदाराने दिलेले.) 5) राष्ट्रीयकृत बँकेच्या खात्याची पहिल्या पानाची सत्यप्रत. 6) आधारकार्डची सत्यप्रत. 7) बँकेशी आधार लिंक केलेली पावतीची सत्यप्रत. 8) मूळ बोनाफाईड व महाविद्यालयाच्या ओळखपत्र सत्यप्रत.
4	अपंग शिष्यवृत्ती	Open Category	मागील वर्षी उत्तीर्ण असावा.	उत्पन्नाची अट नाही. 40 टक्के पेक्षा जास्त अपंग असणा-या विद्यार्थ्यांनी हा फॉर्म भरावा	1) मागील वर्षाच्या मार्कमेमोची सत्यप्रत. 2) अपंगाचे ऑनलाईन प्रमाणपत्राची सत्यप्रत. 3) वडिलाचे मागील वर्षाचे उत्पन्नाचे मूळ प्रमाणपत्र. (तहसिलदाराने दिलेले.) 4) विद्यार्थ्याचे रहिवासी प्रमाणपत्र, राष्ट्रीयकृत बँक पासबुकच्या पहिल्या पानाची झे.प्रत, अधार कार्ड, बँक लिंक पावती, महाविद्यालयाचे ओळखपत्राची सत्यप्रत. 5) मूळ बोनाफाईड.
5	सेंट्रल सेक्टर शिष्यवृत्ती	Open	उच्चत्तम गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांसाठी	शासनाने जाहिरातीमध्ये दिलेल्या उत्पन्नाच्या अटीप्रमाणे	1) शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या सेंट्रल सेक्टर शिष्यवृत्ती गुणवत्ता यादीमध्ये नाव असणे अनिवार्य आहे. 2) मागील वर्षाच्या मार्कमेमोची सत्यप्रत. 3) वडिलाचे मागील वर्षाचे उत्पन्नाचे मूळ प्रमाणपत्र. (तहसिलदाराने दिलेले.) 4) विद्यार्थ्याचे रहिवासी प्रमाणपत्र, राष्ट्रीयकृत बँक पासबुकच्या पहिल्या पानाची झे.प्रत, अधार कार्ड, बँक लिंक पावती, महाविद्यालयाचे ओळखपत्राची सत्यप्रत. 5) मूळ बोनाफाईड.
6	अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्ती	मुस्लिम, शिख, ख्रिश्चन, पारसी, जैन व नवबौध्द	शासनाने जाहिरातीमध्ये दिलेल्या गुणाच्या टक्केवारी प्रमाणे	शासनाने जाहिरातीमध्ये दिलेल्या उत्पन्नाच्या अटीप्रमाणे	1) मागील वर्षाच्या मार्कमेमोची सत्यप्रत. 2) वडिलाचे मागील वर्षाचे उत्पन्नाचे मूळ प्रमाणपत्र. (तहसिलदाराने दिलेले.) 3) अल्पसंख्यांक असल्याबाबत स्वयं घोषणापत्र 4) विद्यार्थ्याचे रहिवासी प्रमाणपत्र, राष्ट्रीयकृत बँक पासबुकच्या पहिल्या पानाची झे.प्रत, अधार कार्ड, बँक लिंक पावती, महाविद्यालयाचे ओळखपत्राची सत्यप्रत. 5) मूळ बोनाफाईड.

टीप- वरील गुणवत्ता शिष्यवृत्तीसाठी या कार्यालयामार्फत मंजुरीसाठी शासनाकडे शिफारस केली जाते. शिष्यवृत्ती फॉर्म मंजुर करणे हे संबंधीत शासकीय कार्यालय ठरवत असते. मंजुर झालेल्या विद्यार्थ्यांची रक्कम विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर संबंधीत कार्यालय पाठवत असते.

नियम -

1) वरिल सर्व शिष्यवृत्ती योजनेचे फॉर्म शासनाने दिलेल्या मुदतीतच ऑनलाईन किंवा सुचनेप्रमाणे भरुन फॉर्म सोबत आवश्यक कागदपत्रे जोडुन महाविद्यालयात शासनाने दिलेल्या मुदतीतच जमा करावे. योजनेची सर्व माहिती शासन वृत्तपत्रातुन, वेबसाईडवरुन किंवा महाविद्यालयातुन आपणास वर्गामध्ये सुचना पाठवुन व सुचना फलकावर सविस्तर माहिती लावली जाते.

2) गुणवत्ता शिष्यवृत्ती, मागासवर्गीय शिष्यवृत्ती व फ्रिशीप योजना मंजुर होण्यासाठी विद्यार्थ्यांची वार्षीक उपस्थिती 75 टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असणे आवश्यक आहे. तसेच सदरील विद्यार्थ्यांने दोन्ही सेमिस्टरचे परिक्षा फॉर्म भरणे अनिवार्य आहे. अन्यथा आपली मंजुर झालेली सर्व शिष्यवृत्ती रक्कम आपणास महाविद्यालयास परत करावी लागेल व महाविद्यालयाची पुर्ण फिस भरावी लागेल.

3) गतवर्षी उत्तीर्ण असलेल्या विद्यार्थ्यांनेच गुणवत्ता शिष्यवृत्तीचे फॉर्म भरावेत. गॅप असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता शिष्यवृत्तीचा फॉर्म भरता येत नाही.

4) व्यावसायीक कोर्स करुन अव्यावसायीक कोर्सला प्रवेश घेतलेले विद्यार्थी, पुर्नप्रवेशीत विद्यार्थी व डबल पदवी व पदव्युत्तर वर्गाला प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना भा.स.शि. व फ्रिशीप योजना मंजुर होणार नाही.

5) विद्यार्थ्यांनी शिष्यवृत्तीच्या नियमाप्रमाणे एकपेक्षा जास्त योजनेचा फॉर्म भरलेले असतील किंवा एका पेक्षा जास्त शिष्यवृत्ती योजना मंजुर झालेल्या असतील तर कोणतीही एक शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्याला दिली जाईल. व इतर शिष्यवृत्तीची मंजुर रक्कम शासनास परत करावी लागेल. त्यासाठी विद्यार्थ्याने मंजुर रक्कम महाविद्यालयास परत करणे शासकीय नियमाप्रमाणे बंधनकारक आहे.

6) जे विद्यार्थी भारत सरकार मागासवर्गीय शिष्यवृत्ती किंवा फ्रिशीप फॉर्म भरणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयाची पुर्ण फिस भरावी लागेल.

7) वरील शिष्यवृत्तीचा लाभ घेऊ इच्छीणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी सदरील शिष्यवृत्तीसाठी सर्व कागदपत्रे काढून ठेवावेत.

राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर

पदवी व पदव्युत्तर (बी.सी.ए, बी.एस्सी.सी.एस व एम.एस्सी.सी.एस. वगळून) वर्गातील आर्थिकदृष्टया दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना.

टीप : १) विद्यार्थ्यांनी स्वतः शिष्यवृत्ती फॉर्म ऑनलाईन भरणे अनिवार्य आहे.
२) संबंधित शिष्यवृत्तीची वेबसाईड वेळोवेळी पाहून दिलेल्या सूचनेप्रमाणे कार्यवाही करणे अनिवार्य आहे.

अ. क्र.	शिष्यवृत्तीचे नांव	वेबसाईड	अर्जासोबत जोडावयाचे कागदपत्रे व नियम
१	राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना (ईबीसी)	https://mahadbt mahait.gov.in	०१) चालू शै.वर्षाची प्रवेश पावती. ०२) तहसीलदार यांनी दिलेले लगतच्या मागील वर्षाचे उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (मर्यादा ०८ लाख रू.पर्यंत) ०३) तहसीलदार यांनी दिलेले रहिवासी प्रमाणपत्र. ०४) मागील वर्षाची गुणपत्रीका. ०५) महाविद्यालयाची परीक्षा फीस भरलेली पावती झेरॉक्स. ०६) महाविद्यालयाने दिलेले ओळखपत्र (आयकार्ड) झेरॉक्स. ०७) बँकेचे पासबुक झेरॉक्स (कोणत्याही राष्ट्रीयकृत बँकेचे). ०८) आधार कार्ड (आधार कार्ड बँक खात्याशी लिंक असणे आवश्यक). ०९) शैक्षणिक गॅप प्रमाणपत्र (गॅप असेल तर ३ वर्षापेक्षा अधिकचा नसावा.) १०) अपत्याबाबत पालकाचे हमीपत्र (अपत्य मर्यादा दोन) ११) शिधापत्रीका झेरॉक्स प्रत **टीप :** १) मागील वर्षी लाभ घेतलेला आहे. परंतू चालू शैक्षणिक वर्षात कोणत्याही शाखेत पूर्नप्रवेश घेतला असल्यास या योजनेचा लाभ घेता येणार नाही. २) महाराष्ट्र व कर्नाटक राज्यातील सीमावर्ती भागातील रहिवासी असणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाही या योजनेचा लाभ घेता येईल. ३) विनाअनुदानित मधून प्रवेश घेतलेल्या सर्व पदव्युत्तर वर्ग, बी.एस्सी.(बी.टी.), बी.कॉम. (विनाअनुदानित तुकडी) बी.एस्सी. (विना अनुदानित तुकडी), बी.ए. (विना अनुदानित तुकडी) या वर्गातील विद्यार्थ्यांनी आपला फॉर्म विना-अनुदानित **(Un-Aided)** म्हणूनच भरावा. ४) विद्यार्थ्यांनी स्वतःच्या मोबाईल क्रमांक देणे आवश्यक आहे. ५) या योजनेतून शिष्यवृत्ती मंजूर झालेल्या विद्यार्थ्यांना केवळ शैक्षणिक शुल्क (Tution Fee) व परीक्षा फीची रक्कम मंजूर होते. ६) ऑनलाईन अर्ज भरतेवेळी सर्व मुळ प्रमाणपत्रे व फीस पावत्या स्कॅनग कराव्यात.
२	डॉ.पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना	https://mahadbt mahait.gov.in	०१) लातूर शहरातील मूळ रहिवाशी असलेल्या विद्यार्थ्यांनी या योजनेचा फॉर्म भरु नये. ०२) विद्यार्थ्यास अन्य कोणत्याही योजनेखाली निर्वाह भत्ता मिळत असल्यास तसेच विद्यार्थी शासकीय वसतिगृहात राहत असल्यास या योजनेचा फॉर्म भरता येणार नाही. ०३) राजर्षी छत्रपती शाहु महाराज शिक्षण शुल्क योजनेसाठी फॉर्म भरलेल्या विद्यार्थ्यांनाच या योजनेसाठी फॉर्म भरता येईल व तोच युजरआयडी व पासवर्ड डॉ.पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजनेसाठी वापरणे अनिवार्य आहे. ०४) वरील योजनेसाठी स्कॅन केलेली कागदपत्रेच या योजनेसाठी ग्राह्य धरली जातात. याशिवाय खालील अधिकचे मूळ कागदपत्रे स्कॅन करावीत. अ) खाजगी वसतिगृह किंवा घरमालकाचे भाडे पावती. ब) नोटरी केलेला बॉन्ड. क) अपत्याबाबत पालकाचे हमीपत्र (अपत्य मर्यादा दोन)

परीक्षेत गैरप्रकार करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षा सूची

अ) परीक्षा पूर्व कालावधीमध्ये गैरप्रकार करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षासूची :

अ.क्र.	गैरप्रकार	शिक्षा
१.	परीक्षेच्या आवेदन पत्रात जाणूनबुजून खोटी माहिती भरणे	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द.
२.	प्रात्यक्षिक परीक्षेच्या वेळी गैरमार्गाचा वापर करणे.	- संबंधित विषयातील प्रात्यक्षिक परीक्षेची संपादणूक रद्द.
३.	परीक्षा केंद्रावरून किंवा इतर ठिकाणाहून उत्तरपत्रिका अनधिकृतपणे हस्तगत करणे/त्याचा वापर करणे/इतरास देणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द आणि पुढील एका परीक्षेस प्रतिबंध.
४.	खोटे वैद्यकीय प्रमाणपत्र/अपघाताचा अपंगत्वाचा दाखला आणून लेखनीकासह परीक्षेस बसण्याचा प्रयत्न करणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द आणि पुढील एका परीक्षेस प्रतिबंध
५.	एकाच शैक्षणिक वर्षात एकापेक्षा अधिक अभ्यासक्रमाला प्रवेश घेणे.	- संबंधित परीक्षांची संपादणूक रद्द.
६.	प्रवेश पत्रिकेवर अनधिकृत बदल करणे / दुसऱ्याचा फोटो चिकटवणे / प्राचार्यांची स्वाक्षरी करणे / सहीच्या शिक्याचा वापर करून आपल्या ठिकाणी तोतयास परीक्षेस बसविणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द व पुढील दोन परीक्षेस प्रतिबंध
७.	खोटे प्रमाणपत्र / गुणपत्रिका / कागदपत्रे देऊन प्रथम / द्वितीय / तृतीय किंवा पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश मिळवणे	अ) प्रवेश रद्द ब) महाराष्ट्रातील कोणत्याही शिक्षण संस्थेत / विद्यापीठात दोन वर्ष प्रवेशास प्रतिबंध क) पोलीस कार्यवाही करणे. ड) संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द.
	ब) परीक्षा दालनात गैरमार्गाचा अवलंब करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षा :	
८.	परीक्षा सुरू असतांना इतर परीक्षार्थींसोबत गैरहेतूने संपर्क साधणे / एकमेकांचे पाहून लिहिणे.	- संबंधित पेपरच्या परीक्षेची संपादणूक रद्द.
९.	हेतूपुर्वक हत्यार बाळगणे / शरीरास इजा होईल अशा वस्तू बाळगणे	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे, पुढील एका परीक्षेस प्रतिबंध आणि पोलीस कार्यवाही करणे.
१०.	स्वतः किंवा इतर व्यक्तीमार्फत धमक्या देणे / पर्यवेक्षक / दक्षता पथक / केंद्र संचालक / सह. केंद्र संचालक यांच्याशी प्रतिवाद करणे, अपमानास्पद बोलणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द व पुढील एका परीक्षेवर प्रतिबंध, पोलीस कार्यवाही करणे.
११.	उत्तरपत्रिकेवर खुणा करणे / विशिष्ट चिन्ह काढणे / स्वतःचे नांव लिहिणे / अन्य कोणत्यातरी मार्गाने आपली ओळख पटवण्याचा प्रयत्न करणे.	- संबंधित पेपरच्या परीक्षेची संपादणूक रद्द.
१२.	उत्तरपत्रिकेत प्रक्षोभक भाषेचा वापर / शिवीगाळ / गलिच्छ मजकूर लिहिणे / धमक्या देणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द.
१३.	परीक्षा सुरू असतांना संबंधित विषयाचे / पेपरचे कागद, मुद्रित पेपर, डायऱ्या, वह्या, टिपण्या, मार्गदर्शिका, पुस्तकातील पाने, नकाशे, पुस्तक इ. स्वतःजवळ बाळगणे, कपड्यावर, हातावर किंवा शरीराच्या भागावर लिहून आणणे (कॉपी साहित्याचा वापर उत्तरपत्रिकेसाठी केलेला असो अथवा नसो)	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द.
१४.	स्वतः दुसऱ्या परीक्षार्थींना किंवा दुसऱ्याकडून स्वतः कागदाची चिट्ठी / चिठ्ठ्या / उत्तरपत्रिका / प्रश्नपत्रिका / पुरवणी उत्तर पत्रिका देणे किंवा घेणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द.
१५.	स्वतःची / इतरांची उत्तरपत्रिका किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका नष्ट करणे.	संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द व पुढील एका परीक्षेस प्रतिबंध. पोलीस कार्यवाही करणे.

अ.क्र.	गैरप्रकार	शिक्षा
१६.	दक्षता पथक किंवा परीक्षा मंडळाचे सदस्य किंवा व्यवस्थापन समितीचे सदस्य किंवा अधिकृतपणे भेट देणाऱ्या अधिकाऱ्यांच्या भेटीच्या वेळी विद्यार्थ्याने त्यांच्याकडील अवैध साहित्य दुसरीकडे टाकणे / फेकणे.	- संबंधित विषयाच्या पेपरची संपादणूक रद्द.
१७.	लेखी विनंतीसह उत्तरपत्रिकेला पैशांच्या नोटा जोडणे.	अ) संबंधित पेपरची संपादणूक रद्द. ब) पैशाच्या नोटा महाविद्यालयाकडे जमा
१८.	बाहेरील व्यक्तीस उत्तरे लिहून देण्यासाठी किंवा इतर अनधिकृत कार्यासाठी वेळेआधी प्रश्नपत्रिका बाहेर पाठवणे किंवा घेऊन जाणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द व पोलीस कार्यवाही करणे.
१९.	जर एखाद्या केंद्रावर / वर्गावर सामूहिक कॉपी झाली असल्याचा अधिकृत अहवाल आला असल्यास.	- सर्व परीक्षार्थींची संबंधित पेपरची परीक्षा रद्द.
२०.	स्वतःची लिहिलेली उत्तरपत्रिका बाहेर घेऊन जाणे / बाहेरून लिहून आणलेली उत्तरपत्रिका घेऊन येणे / जाणे.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे व पुढील दोन परीक्षेस प्रतिबंध.
२१.	स्वतःच्या हस्ताक्षरात उत्तरपत्रिका लिहिलेली नसल्याचे आढळून आल्यास.	- संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे व पुढील तीन परीक्षेस प्रतिबंध. पोलीस कार्यवाही करणे.
२२.	तोतया, त्याच परीक्षेस बसल्यास.	- संबंधित परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे व तीन परीक्षेस प्रतिबंध
२३.	तोतया विद्यार्थी विद्यापीठाच्या पुढील परीक्षेस बसला असल्यास. तोतया विद्यार्थी हा बाहेरील व्यक्ती असल्यास.	- पुढील तीन परीक्षेस प्रतिबंध. पोलीसाकडे तक्रार नोंदविणे व तो सेवेत असल्यास संबंधित कार्यालयात योग्य कार्यवाहीसाठी कळविणे.
	क) परीक्षेत्तर कालावधीमध्ये गैरमार्गाचा अवलंब करणाऱ्यास शिक्षा :	
१.	पर्यवेक्षक / परीक्षक / परीक्षा नियंत्रक / कस्टोडियन / परीक्षेसी संबंधित यंत्रणेशी स्वतः संपर्क साधणे अथवा धमकी देणे / मारहाण करणे.	संबंधित परीक्षेची संपादणूक रद्द व पुढील दोन परीक्षेस प्रतिबंध. पोलीस कार्यवाही करणे.
२.	विद्यापीठातर्फे/महाविद्यालयातर्फे देण्यात येणारे प्रमाणपत्र किंवा गुणपत्रिका किंवा इतर कोणत्याही दस्ताऐवजात अनधिकृतपणे बदल करणे / खाडाखोड करणे.	संबंधित संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द व पुढील दोन परीक्षेस प्रतिबंध. पोलीस कार्यवाही करणे.
३.	परीक्षकाने मूल्यांकन करतांना सामूहिकरित्या कॉपी केल्याबद्दल अहवाल सादर केल्यास व सबळ पुरावा असल्यास.	सर्व संबंधित परीक्षार्थ्यांची संबंधित पेपरची परीक्षा रद्द.
४.	वरील गैरप्रकाराखेरीज अन्य स्वरूपाचे गैरप्रकार आढळून आल्यास त्या गैरप्रकाराच्या स्वरूपानुसार शिक्षा करण्याचे अधिकार विद्यापीठ/महाविद्यालयाने राखून ठेवलेले आहेत.	

काही दानशूर व्यक्तनी महाविद्यालयातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांकरिता पारितोषिके ठेवलेली आहेत. पारितोषिकांची शाखानिहाय संख्या खालीलप्रमाणे आहेत.

१) कला शाखा (पदवी विभाग) : ९ पारितोषिके

२) वाणिज्य शाखा (पदवी विभाग) : ११ पारितोषिके

३) कला, वाणिज्य व विज्ञान (सामाईक पारितोषिके): ४ पारितोषिके

४) विज्ञान शाखा (पदवी विभाग) : ७ पारितोषिके

५) कला शाखा (पदव्युत्तर विभाग) : ३ पारितोषिके

६) वाणिज्य शाखा (पदव्युत्तर विभाग) : १ पारितोषिक

UGC Guidelines for Students' Entitlement

These guidelines have been issued by the University Grants Commission (UGC) in order to help students, teachers, administrators and institutions understand what the minimum entitlements of the students are. These guidelines apply to all the colleges and universities in the country (this expression includes every institutions of higher education even if it is not called college/university) without any exception. It shall be mandatory for every college/university to publish the present Guidelines in full in its Prospectus and also post it on the homepage of its website.

Fulfillment of these entitlements imposes obligations on educational institutions, administrators, policy makers, teachers and students themselves. If these obligations are not met, a student can approach the Grievance Redressal Authority or the Ombudsman. Any serious or persistent violation of these Guidelines can be brought to the notice of the University Grants Commission and can be the basis of punitive action against the offender.

Some of the provisions stated here are already covered by existing laws or Rules and Regulations of the UGC. But the students shall continue to enjoy all the right under existing laws, rules and regulations which may not have been mentioned in these
Guidelines

1. Admission :

1.1. An announcement or advertisement for any course of study must clearly specify whether the degree granted is notified by the UGC and other relevant statutory authorities [Under Section 22 c of the UGC Act, latest list available at the UGC website] and whether the university that awards the degree figures in the list of universities maintained by the UGC [available at the UGC website].

1.2. A student seeking admission is entitled to a document (usually called 'Prospectus') that specifies the curricula including syllabi, names and academic profile and status of the faculty, mode and frequency of evaluation, duration of the course, academic calendar, comprehensive information about fees or charges of any kind, and refund rules. The information given in the prospectus should not be changed to the disadvantage of the student during the course of study; any change if necessary must be communicated to each student individually spelling out reasons for such a change.

1.3. The Prospectus must spell out exactly the process and criteria for admissions. This includes weightage given to previous academic performance, entrance examination and interview. The syllabi and format of the entrance examination must be spelt out. The final scores of each candidate who appeared for entrance examination including all the components and the entire waiting list must be made public.

1.4. Information about any reservations or quota for any category, the eligibility criteria for these reservations/quotas, certificate required for seeking admission under these must be stated clearly in the Prospectus.

1.5. The student must not be asked to produce documents which have not been mentioned in the Prospectus. While the institution can ask the student to produce the original documents (such as School Leaving Certificate, Marksheet, Caste certificate) for verification, they cannot retain any original documents of any students. [As notified by UGC on 23rd April 2007, F. No. 1-3/2007 (CPP II)]

2. Quality of Teaching and Learning :

2.1. It is the responsibility of the college/university to help the students develop their learning skills by facilitating the creation of learner centric environment conducive for quality education. The students are entitled to receiving instruction and reading material in all the languages allowed by the institution as medium of instruction or examination.

2.2. The students who begin with a difficulty due to social handicap or a shift in the medium of instruction are entitled to special support to bridge the gap.

2.3. The students are entitled to availability and presence of qualified teacher, fulfillment of the specified number of teaching days and contact hours for each course and completion of syllabus on time. [UGC Regulations on Minimum Qualification of Teachers… 2010]

2.4. The students are entitled to reasonable access to facilities, services and resources including library (that stocks textbooks, reference books, journals, e-resources), laboratories, and ICT facilities in the languages permitted as medium of instruction or examination.

2.5. The student are entitled to fair, transparent and timely evaluation, including fair provisions for timely re-checking or re-evalutation of the scripts and redressal of any grievance related to the evaluation process. The students are entitled to a copy of their answer scripts after the declaration of results.

2.6. The students are entitled to timely conduct of examination and declaration of results as specified in the academic calendar in the Prospectus. They shall be entitled to the award of degree within 180 days of the declaration of results.

2.7. The students are entitled to give regular feedback on the quality of teaching, students services and institutional infrastructure. The college/university shall establish mechanisms for seeking this feedback regularly and taking student feedback into account for review and improvement.

3. Fee and Financial Aid :

3.1. The students are entitled to prior and full information about amount, components, frequency and mode of any kind of payment including fees or charges of any other kind and refund rules. If a student withdraws before the beginning of the course, the student should be refunded the entire fee given to it with a maximum deduction of Rs. 1000. [As notified by UGC on 23rd April 2007, F. No. 1-3/2007 (CPP II)]

3.2. A college/university will make utmost effort to ensure that no student is deprived of opportunities of quality education for lack of sufficient financial resources. It is the responsibility of the policy makers to ensure that sufficient funds are made available to implement this principle. The Prospectus shall contain consolidated information about scholarship/fellowship/financial aid scheme of any type that that is available to the students. It shall bring to notice and assist the students in accessing such schemes. It shall ensure that the procedure for selection is fair and transparent.

Details of the Fee for the year : 2019-20

(U.G.)

Sr. No.	Particulars of Fee	B.A. I (With Geog.) Rs.)	B.A. I (Without Geog.) (Rs.)	B.Com. I (Rs.)	B.Sc. I (Rs.)	B.A.II/ III (With Geog.) (Rs.)	B.A.II/I II (Without Geog.) B.Com	B.Sc. II/III (Rs.)
1	Registration Fee	10	10	10	10	10	10	10
2	Admission Fee	40	40	40	40	40	40	40
3	Tution Fee	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
4	Library Fee	150	150	150	150	150	150	150
5	College Exam. Fee	30	30	30	30	30	30	30
6	Gymkhana Fee	50	50	50	50	50	50	50
7	College Gathering Fee	60	60	60	60	60	60	60
8	College Magazine Fee	40	40	40	40	40	40	40
9	College Development Fee	50	50	50	50	50	50	50
10	I Card Fee	25	25	25	25	25	25	25
11	Students Aid Fund Fee	10	10	10	10	10	10	10
12	Student Forum Fee	15	15	15	15	15	15	15
13	Students Welfare Fee	60	60	60	60	60	60	60
14	Eligibility Fee	100	100	100	100	0	0	0
15	Eligibility Form Fee	10	10	10	10	0	0	0
16	University Sports Fee	50	50	50	50	50	50	50
17	Youth Festival Fee	50	50	50	50	50	50	50
18	Emergency Fund Fee	15	15	15	15	15	15	15
19	Students Insurance Fee	8	8	8	8	8	8	8
20	Misscellaneous Fee	20	20	20	20	20	20	20
21	Book Bank Fee	10	10	10	10	10	10	10
22	Laboratory Fee	150	0	0	300	150	0	300
23	Ashwamedh Fee	30	30	30	30	30	30	30
24	University E-Facility Fee	100	100	100	100	100	100	100
25	Earn and Learn Fee	50	50	50	50	50	50	50
26	Science/Book/Arts Exhibition Fee	20	20	20	20	20	20	20
27	Medical Examination Fee	5	5	5	5	5	5	5
28	NSS Unit Fee	10	10	10	10	10	10	10
29	Chancellers off Activities Fee	32	32	32	32	32	32	32
30	Zonel Sports council Fee	50	50	50	50	50	50	50
31	Language Lab Fee	100	100	100	100	0	0	0
32	Moral Education Fee	100	100	100	100	0	0	0
33	Constitution of India (GE) Sub. Fee Only fo B.A. Ist year	100	100	0	0	0	0	0
34	Placement Cell All Courses	100	100	100	100	100	100	100
	Total	**2650**	**2500**	**2400**	**2700**	**2240**	**2090**	**2390**

Note :

1) Above fees is subject to change as per directives of University.
2) Fee once paid is not refundable.
3) Eligibility fee : for Marathwada students Rs.100/-, Out of Marathwada students Rs. 200/- and Out of Maharashtra students Rs. 500/-.
4) Those students who cancel their admission after **15 July 2019** shall have to pay full fee. This rule is applicable to all category students.
5) Those students who cancel their admission on or before 15 July 2019 shall have to pay 10% of total tution fee. (Including Scholarship Holders)
6) Separate Fee will be charged for Add-on Courses.
7) Separate fee will be charged for verification of marks & other special causes.

Principal

Details of the Fee for the year : 2019-20
(P.G.)

Sr. No.	Particulars of Fee	M.A. I Geog. (Rs.)	M.A. Eco.,Sans.Eng.,Pol.,Sci.& M.Com I& II	M.A. MCJ I & II (Rs.)	M.Sc. I& II Phy., Chem.& Microbio.	M.Sc. I & II Botany & Zoology	M.Sc. I& II Math.	M.Phil. Geog.
1	Registration Fee	25	25	25	25	25	25	25
2	Admission Fee	40	40	200	40	40	40	40
3	Tution Fee	4000	4000	22000	22000	16500	8500	8000
4	Library Fee	250	250	150	250	250	250	250
5	College Exam. Fee	30	30	250	30	30	30	250
6	Gymkhana Fee	50	50	50	50	50	50	50
7	College Gathering Fee	60	60	60	60	60	60	0
8	College Magazine Fee	40	40	40	40	40	40	40
9	College Development Fee	50	50	50	50	50	50	50
10	I Card Fee	25	25	25	25	25	25	25
11	Students Aid Fund Fee	10	10	20	10	10	10	10
12	Student Forum Fee	15	15	15	15	15	15	15
13	Students Welfare Fee	60	60	60	60	60	60	60
14	University Sports Fee	50	50	50	50	50	50	50
15	Youth Festival Fee	50	50	50	50	50	50	50
16	Emergency Fund Fee	15	15	15	15	15	15	15
17	Students Insurance Fee	8	8	8	8	8	8	8
18	Misscellaneous Fee	20	20	25	20	20	20	20
19	Book Bank Fee	10	10	10	10	10	10	10
20	Laboratory Fee	500	0	1500	500	500	500	1100
21	Ashwamedh Fee	30	30	30	30	30	30	30
22	University E-Facility Fee	100	100	100	200	200	200	100
23	Earn and Learn Fee	50	50	50	50	50	50	0
24	Science/Book/Arts Exhibition Fee	20	20	20	20	20	20	20
25	Medical Examination Fee	5	5	5	5	5	5	5
26	NSS Unit Fee	10	10	10	10	10	10	0
27	Chancellers off Activities Fee	32	32	32	32	32	32	32
28	Zonel Sports council Fee	50	50	50	50	50	50	50
29	Internet Fee	0	0	600	0	0	0	600
30	Study Tour Fee	0	0	1000	0	0	0	0
31	Desertation Fee	0	0	0	0	0	0	1000
32	Placement Cell All Cources	100	100	100	100	100	100	100
	Total	**5705**	**5205**	**26600**	**23805**	**18305**	**10305**	**12005**

Note :

1) Above fees is subject to change as per directives of University.
2) Fee once paid is not refundable.
3) University eligibility fee and eligibility form fee are also applicable for candidates from other university seeking admission to M.A. And M.Sc. First Year.
4) Those students who cancel their admission after **31 July 2019** shall have to pay full fee. This rule is applicable to all category students.
5) Those students who cancel their admission on or before 31 July 2019 shall have to pay 10% of total tution fee. (Including Scholarship Holders)
6) Separate Fee will be charged for all P.G. Projects.
7) Separate fee will be charged for verification of marks & other special causes.

Principal

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur (Autonomous)

Governing Body : Autonomous status

Sr. no	Name	Designation	Category
1	Dr. Gopalrao Patil	Chairaman	Management
2	Dr. P.R. Deshmukh	Member	Management
3	Prin. A.S. Jadhav	Member	Management
4	Shri. Gopal Shinde	Member	Management
5	Dr. R.L. Kavle	Member	Management
6	Dr. Nisar Ahmad Mir	Member	UGC Nominee
7	Dr. V.P. Narkhede	Member	State Govt. Nominee
8	Dr. Pandit Vidyasagar	Member	V.C. Nominee
9	Dr. G.N. Shinde	Member	Educationist
10	Dr. A.J. Raju	Member	Teacher of College
11	Dr. E.U. Masumdar	Member	Teacher of College
12	Dr. Mahadev Gavhane	Member Secretary	Principal

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur (Autonomous)

Anti Ragging Committee

Sr. no	Name	Designation	Mobile. NO.
1	Dr. M.H.Gavhane	Principal Chairman	9403245650
2	Dr. A.J. Raju	Member	9028676742
3	Dr. E. U. Masumdar	Member	9421363009
4	Prof. V.K. Kamble	Member	9423719095
5	Prof.S.J.Waghmare	Member	9423719534
6	Dr. O.V. Shahapurkar	Member	9890010453
7	Smt. Dr. K.G. Maske	Member	9422612680
8	Smt. Dr. S.J. Kulkarni	Member	9421554700
9	Smt. A.A. Jadhav	Member	9403245749
10	Smt. Dr. P.D. Pohekar	Member	9423742379
11	Prof. V.J. Dalvi	Member	9403245669
12	Prof. A.B. Birajdar	Member	9923237808
13	Prof. M.S. Wavare	Member	9890620620
14	Dr. R.R. Londhe	Member	9922913500
15	Smt. R.B. Koli	Member	8605768968

यांचा आम्हाला सार्थ अभिमान आहे !

शैक्षणिक वर्ष : २०१८-१९

पदवी - कला शाखा

कोळपुसे किरण संभाजी
बी.ए. सर्वप्रथम
CGPA 8.87

शिंदे शिवकन्या अशोक
बी.ए. सर्वद्वितीय
CGPA 8.79

यादव पल्लवी संजय
बी.ए. सर्वतृतीय
CGPA 8.65

पदवी - वाणिज्य शाखा

कोंबडे गौरी कैलास
बी.कॉम. सर्वप्रथम
CGPA 9.29

मोहिते पुजा वामन
बी.कॉम. सर्वद्वितीय
CGPA 8.89

मोहित ऋतुजा अभिमन्यु
बी. कॉम. सर्वतृतीय
CGPA 8.84

पदवी - विज्ञान शाखा

देशपांडे श्रुती श्रीकांत
बी.एस्सी. सर्वप्रथम
CGPA 9.54

मणियार सिरीन सादीक
बी. एस्सी. सर्वद्वितीय
CGPA 9.40

पाथरुडकर कांचन श्रीकृष्ण
बी.एस्सी. सर्वतृतीय
CGPA 9.13